

Romanos

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mɛnnba yø 'yɛc'ɛi Roma.

¹ Nūgä drá Pablo, rá mɛfigä rá Jesucristo. Nūna Oja bi 'yɛxqui ngue drá representantegä rá Jesucristo. Bi huannagagui Oja ngue ga mmambrá hoga 'da'yo hya. ² Ya mandønjam'mø tho bi 'yorpɜ ja rá Maça Libro yø pøngahya Oja ngue da 'yɛhra pa di nja ya yø hya n'youi na rá hoga 'da'yo hya. ³ Nūna rá hoga 'da'yo hya na, i mma hanja na ma Hmuha Jesucristo rá Ts'unt'ɜ Oja. I mma ngue bi nja'i, 'nɛ quehna rá mbom'mɛto rá dast'abi David. ⁴ Pɛ nu'a rá maça te rá Jesucristo, di nɛqui xanho ngue hingra ja'itho, porque bi bɛnnate 'mø mi du. Janangue nts'editho di nɛqui ngue rá Ts'unt'ɜ Oja.

⁵ Rá Jesucristo bi 'yøtra mate bi 'dacra 'bɛfi ngue rá representantegui. I nneque ngue ndap'ɜ bi zä yø häi, ga xicä rá hoga 'da'yo hya yø ja'i, 'nɛ da 'yɛc'ɛi. Da 'yøtyø ja'i'a rá hya ga xifi. Co nūna rá hya na, yø ja'i da 'yɛspabi rá Jesucristo. ⁶ A nūya yø ja'i bi zon'na Oja ngue bi 'yɛc'ɛi rá Jesucristo, xquet'a nzon'nahɜ Oja ngue gui 'yɛc'ɛihɜ rá Jesucristo ya.

⁷ Dadi zɛngua'ahɜ, ague gyø mmɛnguhɜ Roma. Bi ma'ahɜ Oja, gue'a i zon'nahɜ'a ngue gui sohɜ rá 'yɛ. Di nnegä ngue nūna Oja ma Papáhɜ co 'nɛhna ma Hmuha Jesucristo di jap'ahɜ 'nɛ da hyut'a ni mmɛihɜ.

8 A nuyá, ngue dí εc'ei ra Jesucristo, ya da zä ga mmat'Oja. Nu'mø dí mmat'Oja, dadi ja mammaði Oja conná ngue'ah. Porque dadi johya ngue nuna ni nt'εc'ei h i ja, ya i hma ndap' h bi zä. 9 A nugä, dí hahma mmui ngue dí ørpabi rá 'bεfi Oja. Dí mmangä ra hoga 'da'yo hya ngue hanja rá Ts'unt' h Oja. Pε pa Oja ngue nu'mø dí mmat'Oja, zant'a dadi tet'ah p' h dí mmat'Oja. 10 Nugä, εmmεi dí äpra mate Oja xamhmatho ngue Oja da nu ha di japi ngue da zä ga mmagä p' h guí 'b h m h. 11 Porque dí nne ga mmagä p' h ga ma nu'ah. Gue'a di zä ga o'ah n'yu xanho hanja Oja'a, n'namhma ngue man'na gui hyah ra ts'edi. 12 Dí nnegä ngue nuna ma nt'εc'ei h i ja, man'na ga nhyath ra ts'edi n'na ngu n'naj h.

13 Ague ma zi cu'ah, dí nne guí pahma ngue ya xangu yø nnidi xtá sänni ga ma nu'ah. Pε asta guehya hingui sä ga mmap' h. Nu'a nna ne ga mmagä p' h, dí nne ga japä mi'da yø ja'i ngue da 'yεc'ei ra Jesucristo tengutho dí ørpabi yø ja'i 'b h i ndap' h bi zä. 14 A nugä 'yo ma güenda ngue ga xihra hoga 'da'yo hya gätho yø ja'i. Ga xihra hya yø basucua, ga xihra hya' h hingyø basucua. 15 Janangue nugä, nu' h ni mmεnguh 'b p' h ja ra hnini Roma, janjuaní ngue dí nne ga xicä ra hoga 'da'yo hya' h.

16 Nugä hini pεs'ma sä ngue ga mmangä na ra hoga 'da'yo hya. Porque nuna ra hya na, n'youi rá ts'edi Oja para ngue di nyani gätho yø ja'i da 'yεc'ei ra hya. Hinga høndyø judío di nyanyø te, sinoque xquet'a 'nε' h hingyø judío di nyanyø te 'mø

da 'yɛc'ɛi ra hya. ¹⁷ Nuna ra hoga 'da'yo hya na, ja timp'u ma mmaihɛ ngue Oja di hojpa rá ts'oqui ra ja'i, hontho da 'yɛc'ɛi ra Jesucristo n'na. Nguna ra hya mmamp'u ja ra Maça Libro ngue ɛna: “Nu to da 'yɛc'ɛi Oja, gue'a ra ja'i di hojpa bi rá ts'oqui'a 'nɛ di unna 'da'yo te ra ja'i”.

¹⁸ Ya dí nnuhɛ ngue nuna Oja bí 'bɛ mahɛts'i, ra ndussutho ra castigo da japyø ja'i ngue yø ts'oc'ɛi. Porque nuya yø ja'i ya, nuna te ra nts'o øt'e, hɛndi japi da fahna ra hya majuanɛ. ¹⁹ I jahma ha rá nja nguep'u di fadi ngue 'bɛ Oja. Porque nuna Oja i udi hanja ngue 'bɛi. ²⁰ A nuyá, nuna Oja na, hɛnjongui nnu na, pɛ nu te bi hoqui, gá dí nnuhɛ. Ja dí nɛqui p'u ngue 'bɛ Oja. Mi zä mi nja ra ximhäi, ya bi nɛqui ngue 'bɛ Oja, 'nɛ ja rá ts'ɛdi para zantho. Ya hɛngui säp'u da 'yɛnyø ja'i ngue hɛngui padi ngue 'bɛ Oja. ²¹ Madague'a pahyø ja'i ngue 'bɛ Oja, pɛ hɛngui ɛspi ngue da 'yɛmbi gue'a Oja'a. Ni xindi ja mammadi. Nu'a te gäma hya ngue yø hyasɛ yø ja'i, gá hɛnte di muui. Gue'a corpa bi yø n'yomfɛni'a. ²² Yø ja'i ɛna ngue ja yø mfadi, pɛ nu te øt'e, gue'a gui nɛqui ngue hɛnte padi. ²³ Porque yø ja'i hɛngui ɛspabi na Oja maguesɛ hɛnjam'mø da du. Guego ɛspabi'u yø dahmu ja yø hmi tengutho ra ja'i nuna da thotho. Bi hocyø dahmu ngue yø ts'int's'u, bi hocyø dahmu ngue yø c'ɛya, bi hocyø dahmu ngue yø zu'ɛ ja goho yø gua, ɛmbi ngue gue'u Oja'u.

²⁴ Ngue nguna bi 'yøtyø ja'i, nuna Oja ya bi hyep'u, bi unna 'yu yø ja'i ngue da 'yøt'a te ra nts'o so yø mmai. A nu yø ja'i p'aya, ra 'bɛ'isätho te di n'yørpe n'na ngu n'na. ²⁵ Guehya yø ja'i himbi ne

da 'yɛc'ɛi na ra hya majuan̄i para ngue da bad̄i hanja Oja. Sinoque nu'a ra fɛhni, gue'a ɛc'ɛi'a. Pɛ yø ja'i h̄ingui thanne Oja, nuna bi hoqui te gāma cosa i ja. Sinoque gue'u yø cosa bi hoc'a Oja thanne yø ja'i. 'Nɛ gue'u nnu mansu'u. Conque nuna majuan̄i ngue Oja p'uya, hont'a ni 'yup'u ngue da ma nthanne para zantho'a. Da ngut'atho.

²⁶ Janangue nuna Oja, di unna 'yu yø ja'i ngue da 'yot'a te yø 'bɛ'isä ga 'yo. Nu yø xisu h̄ingui nne di nthati ngue di m'mahyø ndø, sinoque yø mmixisui'u di n'uni ngue di 'bɛspabi yø sä.

²⁷ Xquet'a njarbatho yø n'yohu p'uya, h̄ingui nne ngue di nthati ngue di m'mahyø xisu. Sinoque di n'uni ngue yø mm̄in'yohui di 'bɛrpabi yø sä. Pɛ nu'a ra nts'o ga 'yo ya yø ja'i ya, ya ja rá njut'i'a te øt'e, ngue gä ra m'medi ga 'yo.

²⁸ A nu yø ja'i h̄ingui nne da bad̄i hanja Oja, janangue nuna Oja bi hyɛp'u, bi unna 'yu yø ja'i da 'yot'a te ra nts'o so yø mm̄ai ngue h̄inni 'yup'u da 'yot'e. ²⁹ Ya xa bennba yø mm̄ai yø ja'i'a ra nts'o ga 'yo. A nu yø ja'i, yø 'yots'om'mäi, yø ts'oc'ɛi, man'na ni netho ngue di xandi te pɛts'i, yø zɛya, yø hyote, yø nequisai, yø hyäte, yø mambethani.

³⁰ En'a häi yø mm̄ic'ɛiui p'u ha ya. 'Nɛ nnu man'u Oja, h̄injongui su, yø dennate, di 'yɛts'i ha ya, honi ha di zä da 'yøtra nts'o. H̄ingui ɛc'ɛi rá papá ogue rá mamá 'mø nzofo. ³¹ Ma 'bedi yø mm̄ai. Nu te mma ngue da 'yot'e, h̄ingui øt'e. H̄in'ya yø yemm̄ai, 'nɛ h̄indi punnbabi yø mm̄ic'ɛiui. H̄in'ya yø huɛcate.

³² Nuya yø ja'i øtya yø hya ja ua, pad̄i xanho ngue mman'Oja ngue da japra castigo ya yø ja'i øtra ts'oqui. Pɛ yø ja'i ɛna man'na di sigue ni 'yøtho ra

ts'oqui. Nu'mø nnu ngue xants'o te øtyø mmic'eiui, asta di johya.

2

¹ Nu to gā haspa ra güenda te ga 'yo rá mmic'eiui, embi ngue da ma ra castigo ngue ra ts'oqui øt'e, pe nuna ra ja'i haxra güenda, guehna di jase p'ua da ma ra castigo na, porque xquet'a ja rá ts'oqui.

² Dí pahma njuani ngue nuna Oja, go ni 'yup'ua da haspa ra güenda'a te gā ra nts'o øtyø ja'i na. ³ Nu to gātho mma ngue da ma ra castigo rá mmic'eiui ngue xants'o te øt'e, 'ne xquet'a njase p'ua ngue xants'o te øt'e, xquet'a 'nehya hīndi mpommi ra castigo ya. ⁴ ¿Ua hīndi unna güenda na ra ja'i na, ngue hanja ngue nuna Oja, hinga 'bexque'a di japra castigo ra ja'i 'mø xants'o te øt'e? Ra ja'i i jonnabi rá mate Oja, porque Oja i tømra ja'i ngue da hyep'ua ra nts'o ga 'yo. ⁵ Nu ra ja'i xandønna xi rá mmui ngue hinguī nne da hyep'ua ra nts'o ga 'yo, pe nu'mø ra pa dani hyaxra güenda Oja, man'na xangu ra castigo da thohna ra ja'i njap'ua.

⁶ Nuna Oja, nu te xa 'yøt'e n'na ngu n'na yø ja'i, gue'a ra njut'i di t'un'na. ⁷ Nuna Oja, ra 'da'yo te di unni te'o ya ga 'bu'a ngue hōndra nho øt'e, i honnbi ngue ha di hnu manho Oja 'ne di ja ndummui ngue honi ha di yarbua di manda Oja para zantho. ⁸ Pe Oja, da japra castigo ya yø ja'i festho ra hya 'ne hinguī nne da 'yec'ei na ra hya majuanī, sinoque gue'a te xants'o ga 'yo. ⁹ Ra ndø dummui da thogui te'o gātho xants'o te ga 'yo. Hinga hōndyø judío, sinoque 'ne'ua hīngyø judío mathoguitho ra n'ua da zä. ¹⁰ Pe nu'ua yø ja'i ngue gā ra nho ga

'yo, gä rā n̄ho di t'unn̄i. Ojā dā 'yøt'e ngue dā hñu m̄ansu 'n̄e dā hyurpā yø mm̄ai. Hinga h̄ondyø judío, sinoque xquet'a 'n̄e'ü h̄ingyø judío di nth̄eui rā n̄ho. ¹¹ Porque nuna Ojā, n'na ngu n'na yø ja'i dā hyaspabi xand̄onho rā güenda.

¹² A nuyá, gätho yø ja'i, gä ja yø ts'oqui. Pē nuna Ojā dā hyaspabi rā güenda. A nu yø ja'i ngue h̄ingui pa'a rā ley gā 'yo yø judío, xquet'a dā thaspa rā güenda co nu'a te rā hya pad̄i. Pē nu yø ja'i pad̄i te mmamp'ü ja rā ley gā 'yo yø judío, dā thaspabi rā güenda co nu'a te rā hya nt'ot'i p'ü ja rā ley.

¹³ Porque Ojā h̄indi nu manho yø ja'i'a ngue h̄ontho dā bad̄i te mmamp'ü ja rá ley Ojā. Nu'ü yø ja'i nnu manho Ojā, gue'ü yø ja'i dā 'yøt'a te rā n̄ho mmamp'ü ja rá ley Ojā'ü. ¹⁴ A nuyá, madague'a 'b̄ahyø ja'i ngue h̄injam'mø xa 'yøde te rā hya nt'ot'i p'ü ja rā ley gā 'yo yø judío, pē xquet'a ya pas̄e'a te rā n̄ho di m̄anda Ojā ngue dā n'yo. Porque pas̄e p'ü ja yø n'yomf̄eni'a te rā n̄ho i jatho ngue dā 'yøt'e. Ya xquet'a di nth̄eui'a te rā n̄ho mmamp'ü ja rá ley Ojā. ¹⁵ Nu'a te gā 'yo, gue'a gui n̄equi'a ngue pap'ü ja yø n'yomf̄eni'a te rā n̄ho mmamp'ü ja rā ley nuna ja ngue dā 'yøt'e. I pahyø ja'i ngue'mø xanho te øt'e, ogue h̄ingui ho te øt'e. ¹⁶ Nu te gāma hya mb̄emp'ü ja yø mm̄ai yø ja'i, nuna Ojā, dā 'yehra pa dā penhna Jesucristo ngue dā hyaspa rā güenda yø ja'i te gāma hya mb̄eni. Guehna rā hya dí mmangä naya m̄ente ngue dadi 'yongä rā hoga 'da'yo hya.

¹⁷ Nu'ü yø judío, dí nne gā xi'ah̄ü te rā hya ja ngue dā thogui. Guehya pad̄i xanho te mmamp'ü ja rā ley bi 'yotra Moisés. 'N̄e di 'yets'i ngue pad̄i xanho hanja Ojā. ¹⁸ Yø judío pad̄i xanho hanja'a te rá

pähä Oja, porque nuna ra ley i ca, guehna xännbabi na ndana gue'a ra nho i jatho ngue da 'yøt'e. ¹⁹ I ena ngue yø mbadi xandønho, da zä da xännbabi yø ja'i entho yø xädä ngue 'yo 'bexui. ²⁰ I ena ngue padi xandønho ha di japra hya da xännbabi'ü yø ja'i hinte padi. I ena ngue padi xandønho ha di japra hya di opan'yu'ü yø ja'i hingui padi hanja ra hya. Porque nup'ü ja ra ley, i ena ngue Gä ja bí jup'ü'a ra hya majuaní ngue xännbabi yø ja'i. ²¹ Pε xi'mø ena ngue majuaní'a te ra hya xännbabi mi'da yø ja'i, ¿hanja'mø ngue hingui øt'a te ra hya xännbate 'mø? I embi ngue hingui ho di mpε yø ja'i, ¿hanja'mø ngue go i mpεε? ²² I embi ngue hingui ho di n'yots'om'mäi yø ja'i, 'nε go 'yots'om'mäise. I ena ngue hingui nnu manho yø dahmu, pε nuya p'üya, guehya pεε'a ra menyu di mpeti p'ü ja ra nija ya. ²³ Di 'yεts'i ngue ena padi xandønho'a te ra hya mmamp'ü ja ra ley. Pε nuyá, guehya hingui øtya yø hya mmamp'ü ja ra ley ya, go guehya yø ts'oqui ya nguep'ü hingui nnu mansu Oja yø ja'i. ²⁴ I nt'ot'i p'ü ja ra Maca Libro ngue ena: “Go ni ts'oqui'ü p'ü nnømman'ü Oja ya yø ja'i hingyø judío”, i enna hya.

²⁵ Nu ra ja'i bi mi ngue ra judío, ya xanho ngue'mø øt'e te gäma hya mmamp'ü ja ra ley ga 'yo yø mmijudíoui. Pε nu'mø hingui øt'e te gäma hya mmamp'ü ja ra ley, ya hinte di muui, madague'a bi mi ngue ra judío. ²⁶ A nu ra ja'i hingra judío, 'nε da 'yøt'e te mmamp'ü ja ra ley ga 'yo yø judío, ya rá ja'i Oja. Ya cohi tengutho 'mø dra judío. ²⁷ Nu ra ja'i ngue hingra judío pε øt'e te mmamp'ü ja ra ley, ya di nequi xanho ngue ja rá ts'oqui ra judío. Porque ja ha nt'ot'i ra ley i ca, 'nε hingui øt'e te

mmamp'ua ja ra ley i ca. ²⁸ I t'embj ngue ra judío, gue'a rá ja'i Oja'a. Pe himma juani ngue rá ja'i Oja ra ja'i nu'a hontho bi mi ngue rá basi ra judío, ogue n'youi ra hmɛpya rá do'yo tengutho yø judío ngue n'youi ra circuncisión. ²⁹ A nu'a majuanj ngue rá ja'i Oja, gue'a ra ja'i hahrá mmui ngue hɛp'ua ra nts'o'a. Guehna ra ja'i nnu manho Oja na p'uya, madague'a ngue hingo nnu manho yø ja'i.

3

¹ Pe nuna ra hya dí mmangä, hindí mmangä ngue hinte di muui te bi 'yøt'Oja ngue bi huanhyø judío 'nɛ bi manda bi njapra hmɛpya ngue ra circuncisión. ² Porque xangu ha rá nja ra hya. Porque gue'ua yø judío, ma datho ngue bi fätrá hya Oja. ³ A nuyá, nu 'da'ua yø judío ya, ya bi hyɛp'ua Oja. Pe, ¿ua rángue bi hyɛp'ua Oja'ua, ua go 'nɛ'a Oja da hyɛp'ua'a rá hya bi ma ngue da 'yøt'e? ⁴ Nu'a, hin'na'a. Madague'a Gä yø fehni yø ja'i, pe nuna Oja hinjam'mø di fehni na. Nguna ra hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro, i ɛna: “Nu'i ma Oja'i, di nɛqui ngue nu'a te ra hya guí mma, Gä xanho. Hinjonni ja'i da bøni da 'yɛmbj ngue hinga gue'a ra hya guí mma”, i ɛna.

⁵ Pe xi'mø ngue gue'a ra nts'o dí øthua, ja di nɛqui p'ua ngue tate xandønho Oja, ¿dana ja ngue ga mmamhma ya 'mø? ¿Ua da zä ga emhma ngue ya hinnj 'yup'ua te da 'yørcəhə Oja ngue da jacə ra castigo 'mø? Porque gue'a yø hya yø ja'i'a. ⁶ Nu'a ra hya'a, hinda zä ngue gue'a ga mmamhma'a. Porque nu'mø ya hinnj 'yup'ua te ørcəhə Oja, ¿ha di zä da hyaspabi ra güenda yø ja'i 'bua nximhäi 'mø?

⁷ Pɛ xi'mø mmanna fɛhni n'na, ja di nɛqui p'u ngue nuna Oja i tate xandõnho rá hya, porque hĩjam'mø di fɛhni Oja, ɔua sä ga ɛmhmɛ ngue ya hĩnni 'yup'u da hasca ra güenda ma ts'oquihɛ na Oja 'mø? ⁸ Ya sätho ngue man'na xants'o te ga øthɛ 'mø, n'namhma ngue da zä ga mamhmɛ ngue dí honnbahɛ ha di nɛqui ngue xandõnho Oja. Nuna ra hya naya, i 'bɛ i'da yø ja'i di yajpagui ngue ɛngui ngue ngu'a ra hya dí xännbate. Pɛ himma juani ngue xants'o te dí xännbate. Nuya yø ja'i mman'a ra hya'a, guehya yø ja'i ni 'yup'u da ma ra castigo ya.

⁹ Xi ya 'mø, ɔua man'na tate xanho'u yø judío ngue gátho mi'da yø ja'i ya 'mø? Nu'a ra hya'a, hĩnda zä'a. Porque ya dí mmangä ngue ngu'u yø judío, ngu'u hĩngyø judío, gä ja yø ts'oqui. ¹⁰ Nup'u ja ra Maca Libro nt'ot'i p'u ra hya ngue ɛna: “Hĩjonni ja'i di pøni ngue xtãnho te ga 'yo, ni xinga n'na nc'ɛi. ¹¹ Hĩjonni ja'i di pøni ngue di tini hanja ra hya. Ni xinga n'na nc'ɛi di pøni ngue da hyon'Oja. ¹² Gátho yø ja'i ya xa hyɛp'u Oja. Porque xøgue gä ra m'medi ga 'yo. Hĩjongui pøni ngue xtãnho te øt'e, ni xinga n'na nc'ɛi. ¹³ Nu'mø bi nya yø ja'i, tengutho 'mø bi ma nts'ots'i p'u o ra ánima, njapɛ ga nts'o ra hya pønna ne. Gä ra fɛhni ga ya. Ra ndate n'youi yø hya pønna ne ra ja'i, tengutho ra pozɛ 'mø bi za ra ja'i n'youi ra ndate p'u ha sa. ¹⁴ Høndra ts'ate ga ya, hĩjam'mø di ya manho. ¹⁵ Høndra nthote nne. ¹⁶ Nup'u ha ni ma, gä ra nts'oni ørpa yø ja'i. ¹⁷ Nu'a da japi ngue hĩndi

nsuhyø ja'i, hinguì padì ha rá nja'a ra hya'a. 18 Nì xinga gue'a dì so yø mmæi ngue da nu mansu Oja".

19 Nguna ra hya nt'ot'i p'ua ja rá ley Oja. Janangue nuyá, hinguì sã ngue to da 'yɛna ngue hin'yua rá ts'oqui. Porque nu'a te ra hya mmana ley, i mman'a te ga 'yo yø ja'i ca'a ra ley'a. Guehna ra hya mman'Oja na ngue gátho yø ja'i 'bua nximhai, gá ja yø ts'oqui. 20 Nu'a te gá ra nho dì manda ra ley ga 'yo yø judío, hinjonguì pøni ngue di øt'e. Janangue nuyá, nu to ɛna ngue ga 'yo'a te dì manda ra ley, pɛ hinga gue'a dì nyanná te'a. Porque Oja bi unna ley para ngue ga pahma ngue ja ma ts'oquihua.

21 A nuyá, ra hoga 'da'yo hya i mma ha rá nja ra hya ngue di hoga ma ts'oquihua Oja. Ya di nɛqui ngue bi hogatho ma ts'oquihua Oja, hinga gue'a ra ley ga 'yo yø judío i nhohma ts'oquihua. Nup'ua ja ra ley, nu'ua yø pøngahya Oja bi 'bet'o ra hya ngue da zønna pa da yanju Oja. 22 Nuna Oja, di hoga ma ts'oquihua 'mø ga ɛc'ɛihua ngue ya bi yanju ra Jesucristo. Hønt'o bi zã ma ja'i da 'yɛc'ɛi, di hojpabi rá ts'oqui. Porque gátho yø ja'i, mahyonitho ngue guehna Oja di hojpabi yø ts'oqui. 23 Porque gátho yø ja'i, gá ja yø ts'oqui. Hinjonguì pøni ngue di øt'a te ra nho i nne Oja ngue da 'yøtyø ja'i. 24 Nuna Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi hoga ma ts'oquihua. Porque ra Jesucristo gue'a bi gurca ma ts'oquihua'a. 25 Nuna Oja, bá penhna Cristo para ngue yø hmi yø dã yø ja'i p'ua da tho. Bi du ngue di hojpa yø ts'oqui gátho yø ja'i da 'yɛc'ɛi. Nu'mø mi du ra Cristo, ya bi nɛqui hanja ra hya ngue ya bi nhohyø ts'oqui yø

ja'i. Nu'mø yø pa xa thogui, xa nzerpa yø ja'i na Oja, himbi menhna castigo ngue yø ts'oqui xa 'yøt'a m'met'o. ²⁶ Pe nuya ngue ya bi du ra Cristo, ya di nequi ngue njut'i gätho yø ts'oqui yø ja'i. A nuyá, ya di haxha njuani ngue Oja, njuantho ra ts'ut'abi øt'e, nu te'o gätho ec'ei ra Jesucristo, gue'u di hojpa yø ts'oqui'u.

²⁷ Xi ya, çhapu di nequi yø hya'u di 'yets'i, ena ngue ja tema nho bi 'yøt'e ngue i nhohyø ts'oqui ya? Ya hinha di nequi'a ya. Porque nu'a i nyanma tehu, hinga gue'a ngue ga øthu'a te mmamp'u ja ra ley'a. Sinoque nu'a i nyanma tehu, gue'a ma nt'ec'ei hu ja'a. ²⁸ A nuyá, ya di nuhu ngue nu'a i nhohma ts'oqui hu, hinga gue'a ngue ga øthu'u yø hya mmamp'u ja ra ley ga 'yo yø judío'a. Nu'a di nhohra ts'oqui, gue'a ngue da t'ec'ei ra Jesucristo'a.

²⁹ Xi Oja, çua en'a ngue hønt'u yø judío yø Oja'a? çUangui mman'Oja ngue 'ne'u hingyø judío yø ja'i Oja? Majuani ngue xquet'a 'ne'u. ³⁰ Porque nuna Oja, 'dase na. 'Ne guehna di hojpi gätho yø ja'i da 'yec'ei ra Jesucristo na, ngu yø judío, ngu'u hingyø judío, ga di hojpi. ³¹ Xi ya, ngue ja ma nt'ec'ei hu, çua da zä ga emhu ngue ya hinga øthu'a te ra nho mmamp'u ja ra ley ya'mø? 'Yo gui mman'a tengu'a. Hante gue man'na gue'a di zäp'u ga øthu'a te mmamp'u ja ra ley'a.

4

¹ Xi ma mboxitahu ra Abraham, çte 'be'a bi 'yøt'e ngue Oja bi hojpa bi yø ts'oqui? ² Nu'mø ngue ra Abraham ja tema nho bi 'yøt'e janangue Oja bi hojpa bi yø ts'oqui, ya säp'u da 'yena di 'yex'mø. Pe

pa Oja ngue h̄ingui sä di 'yɛts'i. ³ I mmamp'ɥ ja ra Maçã Libro ha bi nja ngue Oja bi hojpabi ra Abraham ngue ɛna: "Ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue di nja'a te ra hya xi xi Oja. Nu'a i 'yɛc'ɛi p'ɥya, Oja bi hojpabi", i ɛna. ⁴ A nuyá, nu'mø ngue to øt'a n'na ra 'bɛfi, nu'a ra nzäbi ma t'unni, ya hinga matetho t'ørpe ngue'a te ma t'unni, sinoque thupi. ⁵ Pɛ Oja h̄ingui ɛnjɥ ngue ja tema 'bɛfi ga øthɥ ngue di hoga ma ts'oquihɥ. Porque Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi hoga ma ts'oquihɥ. A nuyá, høntho ga ɛc'ɛihɥ ngue Oja di nja'a te bi ma. ⁶ Ra David bi ma ngue ra mmɛnthi di nthɛui yø ja'i nu'ɥ di hojpabi Oja, madague'a h̄ingui øt'e gätho'a te ra nho ja ngue da 'yøt'e. ⁷ Bi 'yɛna: "Ya ra mmɛnthi bi nthɛui yø ja'i, nu'ɥ di punnbabi Oja. Ya hinda japrã castigo ngue yø ts'oqui xa 'yøt'e. ⁸ Ya ra mmɛnthitho bi nthɛui yø ja'i nu'ɥ ja yø ts'oqui 'nɛ di hojpatho Oja yø ts'oqui", i ɛna.

⁹ Xina ra mmɛnthi na, çua høndyø judío mmɛpya yø do'yo di nthɛui na ra hya na? Nu'a, hin'na'a. Sinoque 'nɛ'ɥ yø ja'i hinga mhmɛpya yø do'yo di nthɛui na ra mmɛnthi na. Porque dí xi'ahɥ ngue ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue di nja'a te ra hya bi xi Oja. Nu'a i 'yɛc'ɛi p'ɥya, gue'a i hojpabi Oja'a. ¹⁰ Xi'mø mi ma mañojpi ra Abraham, çua ya mhmɛpya, ua gue tobe himmani hmɛpya 'mø mi ma mañojpi? Nuná, bi ma mañojpi hante ngue da hmɛpya. ¹¹ M'mɛfa p'ɥya, ra Abraham bi njaprã hmɛpya ngue ra circunciõn, gue'a bi nørpa hmɛpya Oja ngue ya bi hojpi ngue bi 'yɛc'ɛi. Janangue nuyá, guehna ra Abraham i nnørpa papá to gätho ja yø nt'ɛc'ɛi ya. Madague'a h̄ingui n'youi ra hmɛpya

ngue ra circuncisión, pe Oja di hojpi. ¹² Xquet'a ra Abraham guehna bi nopa papá'u to ga bi njapra hmεpya ngue ra circuncisión. Pe hinga hontho bi nopa papá ngue n'youi ra hmεpya, sinoque bi nopa papá ngue bi dennbabi rá nt'εc'ei bi nja ra Abraham hante ngue da hmεpya.

¹³ Nuna Oja, bi yarpabi n'na ra hya ra Abraham ngue nu'u yø mbom'meto, di t'unna häi da gohmi ga rá nguñi nximhäi. Pe hingue i t'unna häi da gohmi ngue da t'embibi 'yøt'e gätho'a te mmamp'u ja ra ley. Nu'a, hin'na'a. Sinoque bi 'yεc'ei ngue Oja bi hojpi yø ts'oqui, janangue bi t'un'na ra häi da gohmi. ¹⁴ Nu'mø di t'εnjε ngue jatho ga øthu te ga mmamp'u ja ra ley, ja di n'nacj'u'a te ra hya di yat'a Oja, ya hinte ni bontho ma nt'εc'ei hu 'mø. Xi mmangu'a ra hya di yat'a Oja p'uya, xquet'a hinte ni bontho 'mø, porque ga ja yø ts'oqui yø ja'i. ¹⁵ Nε nu'a ra ley, ra castigotho n'youi'a. Nup'u hapu fadi tema hya mmana ley, ya pahyø ja'i ngue ja yø ts'oqui, porque hingu i øt'e te mmamp'u ja ra ley.

¹⁶ Nuna ra hya di yat'a Oja, i mma ngue gue'u yø ja'i da 'yεc'ei, di japi. Ya di nεqui p'uya ngue Oja ra matetho bi 'yøt'e ngue di japi to da 'yεc'ei. Hingu i mman'Oja ngue da hont'u to da 'yøt'e te mmamp'u ja ra ley di japi. Porque ra ja'i ja rá nt'εc'ei tengutho rá nt'εc'ei bi nja ra Abraham, ya guehna ra Abraham i nnøpe ngue rá papá ra 'yεc'ei. ¹⁷ Guehna i nne da mmana hya bi xi Oja ra Abraham ngue bi 'yεmbi: “Agué Abraham, ga øt'ä ngue guí cohi grá papá ya. Porque xangu ni basi di nxandi ga rá nguñi nximhäi”, bi yεmbi. Nuna ra

Abraham bi 'yɛc'ɛi te bi man'Oja, porque Oja i sä da 'yøt'e ngue di bɛnnate'u to ya xa ndu. Ximmj sä da 'yøt'e ngue di m'mu'u yø basi tobe hingui 'bui.

¹⁸ Ra Abraham bi xi Oja ngue di m'muhrá basi, nuna rá basi di m'mui, di nxandi ndap'u bi zä gä rá ximhäi. 'Nɛ hingui sä di 'bede hangü ga ngu. Ra Abraham himbi badi ha di zä di nja na rá hya na, pɛ nu'a te rá hya bi xi Oja, bi 'yɛc'ɛi ngue di nja. ¹⁹ Ra Abraham rá nɛgui ya mmɛmɛi 'bu'a n'na ciento nɛya. Ra Sara p'uya, xquet'a ya rá bødac'ɛi. Ya xi thohyø pa p'u xti m'muhrá basi. Pɛ rá Abraham himbi 'bɛhrá nt'ɛc'ɛi bi nja. ²⁰ Hinjam'mø bi nyobɛni. Sinoque n'nat'a bi bɛni ngue di nja'a te rá hya xi xi Oja. Bi hya rá ts'edi ɛc'ɛitho ngue di m'muhrá basi xi xi Oja ngue di m'mui. Janangue ɛspatho Oja. ²¹ Nuna rá Abraham ya man'natho di segura p'uya ngue Oja i ja rá ts'edi da 'yøt'a te gäma hya di yat'i ngue di nja. ²² Nuna rá nt'ɛc'ɛi bi nja rá Abraham, guehna i hojpabi Oja yø ts'oqui mi ja na.

²³ Nu'mø mi ma nt'ot'i rá hya ngue ya bi ma mahojpi rá Abraham, hin'i ma nt'ot'i na rá hya na ngue hontho da hnu manho rá Abraham. ²⁴ Sinoque bi ma nt'ot'i na rá hya na, ja ga pahmu p'u ngue Oja xquet'a di hogahmu 'mø ga ɛc'ɛihmu na Oja bi 'yøt'e ngue bi bɛnnate ma Hmuha Jesucristo 'mø mi du. ²⁵ Nuna rá Jesús, bi n'uní bi tho ngue bi gurca ma ts'oquihmu. M'mefa p'uya, bi bɛnnate. A nuyá, gue'a i hogahmu Oja'a ya.

5

¹ Ya bi nhohma ts'oquihmu ngue dá ɛc'ɛihmu na ma Hmuha Jesucristo. Conná guehra Jesucristo ya

dá nhojpah_u Oja. ² Ya dá tinnbah_u rá mate Oja ngue dá εc'εih_u rá Jesucristo. 'Nε dadi johyah_u ngue bá εp'_u rá pa ga nnuh_u'a rá nho di un'Oja. ³ Pε hinga høndra_u nho di un'Oja gdá johyah_u ya, sinoque 'nε'mø dí säh_u rá n'_u jatho ga johyah_u. Porque nu'mø sä rá n'_u n'na, ja fup'_u ngue seti hangü rá n'_u sä rá ja'i. ⁴ Nu'mø dí seti hangü rá n'_u dí thohm_u, ya nnu manhoj_u Oja 'mø. A nu'mø ya nnu manhoj_u Oja p'uya, ya dí pahm_u ngue bá εp'_u rá pa ga nnuh_u'a rá nho di un_i. ⁵ Nunā rá nho ja ngue di n'nacj_u, hinga fehnitho nā. Porque ya bá 'benngah_u rá Espíritu Santo ga n'yoh_u, gue'a xoga mā mmaih_u ha gdá pahm_u ngue majuan_i di macj_u Oja'a.

⁶ A nuj_u, hinda zā ngue ga honse ha di nyamma teh_u. Pε bi zonna_u pa bi nja'a te bá sän'Oja, ngue rá Cristo bi du conná_u guehma_u ts'oquih_u. ⁷ Conque nuj_u, hinjonni ja'i di pøni da 'yenná te da tho conná_u guehrá mmic'εiui, madague'a rá hoja'i'a ja ngue da tho. Pε rá nze_ugui 'bui te'o da 'yenná te da tho conná_u gue'a rá ndø hoja'i. ⁸ A nuyá, di nεqui xanho ngue di macj_u Oja, porque rá Cristo bi du conná_u guecj_u, conque ja mā ts'oquih_u. ⁹ Rá Cristo ya bi du ngue bi hoga mā ts'oquih_u. Janangue nuyá, man'natho dí haxh_u njuani_u ngue ya bi yanj_u p'_u ja rá castigo di nja'mø rá nze_ugui. ¹⁰ Conná_u guehma_u ts'oquih_u, mamā nsaih_u Oja. Pε bi 'yøt'Oja ngue da nhojpah_u conná_u gue'a i du rá Ts'ant'_u. A nuyá, ya dadi n'amigoh_u Oja ya. Ya man'natho dí haxh_u njuani_u ngue hingu_i encj_u rá Cristo, sinoque 'bui ngue da yanj_u p'_u ja rá castigo. ¹¹ Pε hinga hontho ga johyah_u ngue ya bi yanj_u p'_u

ja ra castigo, sinoque ma datho dadi johyahua ngue ya da nhopahua Oja conná nguehna ma Hmuhua Jesucristo.

 12 Nuua ja ra ximhai, n'na nc'eitho ra madi bi 'yotra ts'oqui. Ja ba fap'ua ra ndate p'uya gue'a ra ts'oqui bi nja. Janangue nuyá, nu gátho yø ja'i 'bhai, gá i tu porque gá øtra ts'oqui. 13 Nu yø ja'i bi m'mui hante ngue da fahra ley bi 'yotra Moisés, gá bi 'yotra ts'oqui. Nu'ua yø ja'i'ua, hingui sä da 'yena ngue hingui padi ndana'a ra nho ja ngue da 'yøt'e. 14 Di nequi ngue ra ts'oqui bi 'yøtyø ja'i, porque gá bi du. Ra maditho ra Adán bi 'yotra ts'oqui, m'mefa p'uya gátho mi'da yø ja'i bi 'yotra ts'oqui, madague'a ngue hinga 'da'iguui ra ts'oqui bi 'yotra Adán.

Nu'a te ra ts'oqui bi 'yotra Adán, gue'a bi ts'oni gátho yø ja'i'a. Pe m'mefa bi m'mahra Cristo, guehna bi 'yørpabi ra nho yø ja'i na. 15 Ja uana te bi nja ngue ra Adán bi 'yotra ts'oqui, ximmi ja uana te bi nja ngue'a rá mate Oja bi 'dacja. A nuna ra Adán, mi zä mi 'yotra ts'oqui, xandøngu yø ja'i bi tocabi ngue bi du. Pe nuna ra Jesucristo guehna bá hannbabi rá mate Oja, 'ne xandøngu yø ja'i bi tocabi ngue di nyani. Man'na ja ts'editho te bi 'yotra Jesucristo ngue ra Adán. 16 Nu'mø mi madi bi nja ra ts'oqui, bi man'Oja ngue nu'a ra ts'oqui, di nja ra njut'i ngue ra castigo. Pe nu'mø ya mandøngu dyø ja'i øtra ts'oqui, nuna Oja bi ma ngue da 'yotra mate di nhopathoui yø ja'i ja yø ts'oqui. 17 Co nuna n'na nc'ei bi 'yotra ts'oqui, m'mefa p'uya, gátho yø ja'i ja ngue da tho ra ndate. Pe nu to gá di nthui rá mate

Oja ngue di punnba yø ts'oqui, di t'unna 'da'yo te conná nguehra Jesucristo.

¹⁸ Nuna ra Adán bi 'yøtra ts'oqui, gátho yø ja'i mi ja ngue da ma ra castigo. Pε nuna ra Jesucristo bi 'yøtra nho, gátho yø ja'i ja ngue di tocabi da ma mahojpi yø ts'oqui 'ne di nthēui ra 'da'yo te. ¹⁹ Ra Adán himbi 'yøt'e te bi xi Oja, mandøngu dyø ja'i bi gohi ngue yø 'yøt'its'oqui. Pε ra Jesucristo ngue bi 'yøt'e te bi xi Oja, ya mandøngu dyø ja'i di tocabi ngue di hojpa*bi* Oja.

²⁰ Nuna ra ley, bi ma nt'ot'i para ngue man'na gdá pa*di* ngue ja ma ts'oquih*u*. A nuyá, nu'mø dí pa*di* ngue xangu ma ts'oquih*u* i ja, ya man'na gdá pah*m*u ngue nuna rá mate Oja bi 'dacju, ma datho ngue xangu na. ²¹ Janangue nuna ra ts'oqui xa bennga ma mm*u*ih*u*, gue'a bá hanngah*u* ra ndate'a. Pε nuyá, ngue ya bi bennga ma mm*u*ih*u* rá mate Oja ya, guehna bá hanngah*u* ra 'da'yo te naya, ngue ya bi ma mahoqui ma ts'oquih*u* conná nguehma Hmu*u*u Jesucristo.

6

¹ ¿Ndana exa ja ngue ga øth*u* ya'mø? ¿Ua sä ngue ga sigue ga øth*u* yø ts'oqui n'namhma ngue nuna Oja man'na xangu rá mate di 'dacju? ² Nu'a, hinguí sä'a ngue ga sigue ga øth*u* yø ts'oqui. Sinoque ya bi zep'u'a te ra ts'oqui xtá øth*u* m'met'o. ¿To go ena ngue ga sigue ga øth*u* yø ts'oqui? ³ ¿Ua hinguí pah*m*u ngue nu to gátho ya dá nxixyah*u*, ya dá mbenth*u* ra Jesucristo? Nu'a i du'a, xquet'a tengutho 'mø ya dá tuh*u*. ⁴ Nu'mø ma nxixyah*u*, ya dí ør'ma güendah*u* ngue ya bi zep'u'a ra nts'o xtá

øth_u m'mæt'o. Ëntho ya bi ma nt'äguigah_u tengutho ra Cristo ngue bi t'ägui. Pε nuna ra Cristo conná ts'edi rá Papá bi japi ngue bi bεnnate p'ua bi t'ägui. A nuju ya, tengutho 'mø ya dá bεnnateh_u ngue ma'da'yo dá m'mahm_u. ⁵ Porque nu'mø dí øth_u ra güenda ngue ya dá tuh_u tengutho ra Cristo ngue bi du, xquet'a ya dí øth_u ra güenda ngue ya ma'da'yo høndá m'mahm_u tengutho ra Cristo ngue ma'da'yo bi m'mai.

⁶ Nu'mø mi 'dømb_u ja ra pont'i ra Cristo, tengutho 'mø ngue ma do'yoh_u bi 'dø'mi. Porque ya bi zεp'ua yø ts'oqui xtá øth_u m'mæt'o, ya hinni mantho di mandagah_u ra ts'oqui tengutho 'mø gdi øt'e ngue ma hmuh_u'a. ⁷ Porque nu ra ja'i øtrá güenda ngue bi du rá do'yo, ya bi hyεp'ua ra ts'oqui. ⁸ Pε nu'mø dí ør'ma güenda ngue ya dá tuh_u 'mø mi du ra Cristo, ya dí εc'eih_u ngue ma'da'yo høndá m'mahm_u tengutho ra Cristo ngue ma'da'yo hømbi m'mai. ⁹ Porque dí pahm_u ngue nu'mø mi du ra Cristo, bi bεnnate, 'nε ya hinni mantho da du. Sinoque 'bui para zantho. ¹⁰ Ra Cristo n'na nditho bi du conná nguehyø ts'oqui yø ja'i. A nuya ngue ya 'bui, ga 'buhya ngue ørpabi rá pähä Oja. ¹¹ Da guεcju ya, ma ga njath_u p'uya, ga øth_u ngue ya bi zεp'ua ra ts'oqui ngue ya ma n'yoh_u ra Jesucristo. Ya gdá 'buhm_u'a ya ngue ga ørpah_u rá pähä Oja.

¹² Janangue nuyá, mεnte yø pa dí 'buhm_u ua ja ra ximhäi, ya hinni mantho ga unhn_u ra 'yu'a ra ts'oqui. Hinga nneh_u ngue da dajpah_u'a tengue rá pähäε ma do'yoh_u. ¹³ Hinga unna 'yu ma mmaih_u ngue ga øth_u ra nts'o. Sinoque ma ga unma mmaih_u Oja ngue ra nho ga øth_u. Porque

ya ma'da'yo hõndá m'mũhmũ. ¹⁴ Nu'a ra ts'oqui xí bẽnga ma mmũi ngue mađi mandagahũ, ya hĩnni mantho di mandagahũ'a ya. Nu'a ra ley mi haxra güenda ngue ma ts'oquihũ, ya hĩnni mantho hascahũ ra güenda'a ya. Porque Oja, ra matetho bi 'yõt'e ngue bi yangthogahũ.

¹⁵ Ya bi nyamma tehũ, pẽ hinga gue'a ngue ga øthũ te gã mmamp'ũ ja ra ley i nyamma tehũ. Sinoque Oja ra matetho bi 'yõt'e ngue bi hoga ma ts'oquihũ. Xi ya, ngue ya bi ma mahoqui ma ts'oquihũ, ¿ua sä ga sigue hõnga øthũ yø ts'oqui? Nu'a ya hĩn'na'a. ¹⁶ Ya guí pahmũ ngue nu'mø ga homma hmũ di mandagahũ, ya dí ohũ rá 'yẽ'a ma hmũhũ. Janangue nuyá, nu'mø ga øt'e ngue ma hmũhũ'a ra ts'oqui, ya jatho ngue ga tuhũ 'mø. Pẽ nu'mø ga øt'e ngue ma hmũhũ Oja, ya di hoga ma ts'oquihũ. ¹⁷ A nugã, dadi ja mammadi Oja porque ya gã hyehmũ p'ũ ra ts'oqui xí bẽnt'a ni mmũihũ. 'Nẽ ya gã unni mmũi gã 'yẽc'ẽi'a ra hya bi sãn'nahũ. ¹⁸ Ya bá njuc'ahũ p'ũ ja ra ts'oqui. A nuyá, gã gue'a ra nho guí nnøpe ni hmũhũ ya. ¹⁹ Nunã ra hya dí mmangã, dí honi te nna hyejpa ra hya, n'namhma ngue da ãini xanho ni mmũihũ hanja ra hya. A nuyá, nu'mø yø pa xa thogui, xcã unhnũ ra 'yu'a ra nts'o ngue mi tap'ahũ, mathoguitho yø ts'oqui xcã 'yøthũ. Pẽ nuyá, ãami unni mmũihũ ngue gã ra nho gui 'yøthũ ya. Janangue nu'a te gã gui 'yøthũ, ãa gue'a te rá 'bẽfi Oja gui 'yøthũ.

²⁰ Nu'mø yø pa xa thogui ngue gã ra nts'o xtã øthũ, hĩnni pađi gã øthũ ra nho. ²¹ ¿Teni 'bẽ'a dá tahmũ ngue'a ra nts'o xtã øthũ? Porque ra

'bɛ'isätho te xtá øthɘ. Gä rä ndate bá n'youi. ²² Pɛ nuýá, ya dá pømhɘ p'ɘ ja rä ts'oqui ya, ya yø mɛfigahɘ Oja ya. Janangue ya yø ja'igahɘ Oja 'nɛ ya di 'dacjɘ rä te para zantho. ²³ Nu'a rä njut'i ngue rä ts'oqui, gue'a rä ndate'a. Pɛ nu'a di un'Oja, gue'a rä te para zantho di 'dacjɘ rángue dí n'yohɘ má Hmuhɘ Jesucristo.

7

¹ Ague má zi cu'ahɘ, ya guí pahmɘ ngue rä ley i ja, i ja rá ts'edi rä ley ngue di manda rä ja'i mente 'bɛi. Pɛ nu'mø bi du rä ja'i, ya hinní mantho di manda rä ley rä ja'i. ² Ya guí nnuhɘ tengutho n'na rä xisu 'mø bi nthati, i ja n'na rä ley hapɘ mma ngue hin'yɘ rä nt'edi dá hyɛp'ɘ rá damme rä xisu. Pɛ nu'mø ya bi du rá damme, ya bi xot'a rä ley mi sammrä xisu. ³ Pɛ nu'mø høndi nthatra xisu 'nɛ 'bɛtrá damme, ya rä ts'oqui øtra xisu. A nu'mø bi du rá damme, ya bi xot'a rä ley mi ja ngue rä nthati. Ya sä di nthati mahøn'a, 'nɛ ya hingra ts'oqui øtra xisu ngue di nthati.

⁴ A nuya má zi cu'ahɘ, ya dí øtra güenda ngue dá tuhɘ p'ɘ ja rä pont'i bi du rä Cristo. Nu'a rä ley mi sangbahɘ, ya bi xotrá hya'a ya. Ya hindí mandagahɘ rä ley ya. Ya má n'yohɘ'a rä Cristo bi bɛnnate p'ɘ ha bi t'ägui. Ya dá zä gä ørpahɘ rá 'bɛfi Oja ya. ⁵ Nu'mø yø pa xá thogui, gä rä nts'o xtá n'yohɘ. Má pahmɘ'a te mmamp'ɘ ja rá ley Oja, ɛna man'na bi 'yanna má mmaihɘ rä ley ngue rä ts'oqui gä øthɘ. Pɛ nu'a rä njut'i ngue rä ts'oqui, gue'a rä ndate'a. ⁶ Pɛ ya bi xotrá hya'a rä ley maði mandagahɘ ya. Porque ya dí øthɘ rä güenda ngue

ya dá tuh̄. A nuyá, mā'da'yo dá m'm̄hm̄ para
ngue gā ørpah̄ rá 'bēfi Oja. Guehna rā Espíritu
Santo di 'dacj̄ rā pāhā gā ørpah̄ rá 'bēfi Oja ya, pē
h̄inna øth̄ rá 'bēfi Oja ngue gā suh̄'a te mm̄amp'̄
ja rā nyogui ley.

7 Ngue ya dí mm̄angä nā rā hya nā, çua guí
εmh̄m̄ ngue dí mma ngue ya h̄ingui ho rá ley Oja?
Nu'a, h̄in'na'a. Sinoque rā ley xandønh̄o. Xi'mø
ngue h̄indi ja rā ley, ya h̄inxçā pah̄m̄ te 'bē'a nā rā
ts'oqui 'mø. Tenguth̄o mm̄anna ley ngue εnā: “Yo
guí nneh̄ n'na rā cosa ngue n'nan'yo to rá mm̄eti”,
i εnā. Jan̄angue nuyá, dí pah̄m̄ ngue rā ts'oqui dí
øth̄ 'mø dí nneh̄ n'na rā cosa ngue n'nan'yo to rá
mm̄eti. 8 Nu'mø mā pah̄m̄ te mm̄amp'̄ ja rā ley,
εnā man'na bi haçj̄ rā ts'edi ngue dí nneh̄ n'na rā
cosa nu'a n'nan'yo to rá mm̄eti. M̄ente rā pa h̄imbi
fadi te mm̄amp'̄ ja rā ley, h̄indi n̄equi te 'bē'a nā rā
ts'oqui. 9 Nugä, nu'mø h̄immará pad̄i te mm̄amp'̄
ja rá ley Oja, ya dí εnā ngue xanh̄o te dí øt'e. Pē
nu'mø mā pad̄i te mm̄amp'̄ ja rā ley, bi d̄inma
mm̄i p'̄ya ngue h̄indi øt'e te mm̄amp'̄ ja rá ley
Oja. Ya dá pad̄i ngue ja ngue gā mma rā castigo
ngue mā ts'oqui. 10 Porque nunā rā ley m̄i ja ngue
xti 'dacra 'da'yo te 'mø xçā øt'e te gā d̄i m̄anda,
guehna rā ley bi z̄anngui ngue gā mma rā castigo
nā, porque h̄indá øt'e te d̄i m̄anda rā ley. 11 Nu'a rā
ts'oqui m̄i jagui, gue'a m̄i h̄arca mā n'yomf̄eni'a, dí
εnā ngue dā zā gā øt'e te gā mm̄amp'̄ ja rā ley. Pē
nup'̄ ja rā ley p'̄ya, dá timp'̄ mma ngue gā mma
rā castigo ngue mā ts'oqui.

12 Janangue nuna rá ley Oja, xandønhø na. Nu te gäma hya di manda, gäthø xandønhø. 13 Hinguí sä ga emhmæ ngue hinguí ho rá ley Oja ngue i mma ngue jatho ga mmähä rä castigo. Nu'a ja ngue gdä mähä rä castigo, ngue ja mä ts'oquihæ. Janangue co nu'a te gäma hya mmanna hoga ley, gue'a gui nεquí ngue xandønts'o mä ts'oquihæ'a.

14 Dí pahmæ ngue nu'a rä ley, gä gue'a rä hoga hya bi un'Oja i mmamp'æ. Pε nujæ ngue dyø ja'ithohæ, gä gue'a rä ts'oqui xä bεnnga mä mmæihæ. 15 Hindí padí hanja te nmí øt'e. Porque nu'a rä nho nmí nne ga øt'e, hinga gue'a nmí øt'a. Nu'a tengue hindí nnu manho p'æya, go gue'a dí øt'a. 16 Pε nu'mø ngue 'nεquí hindí nnu manhosε te dí øt'e, ya dí padí ngue nu'a te rä hya mmamp'æ ja rä ley, xandønhø. 17 Janangue nuyá, hinguí nne mä mmæi ngue dá øt'a te ya xtá øt'e. Sinoque gue'a rä ts'oqui mi jagui, gue'a go di mpε'a ngue'a te xtá øt'e. 18 Porque dí padí ngue hin temæ nho xtá øt'e. Nu'a rä nho nmí nne ga øt'e, himbi zä xcá øt'e. 19 Hindá øt'a te rä nho nmí nne ga øt'e, sinoque nu'a te rä nts'o hindí nnu manho ngue ga øt'e, gue'a xtá øt'a. 20 Janangue nuyá, nu'mø xtá øt'ä'a rä nts'o hindí nne ga øt'e, pε hingo dadi jagä'a, sinoque gue'a rä ts'oqui xä bεnnga mä mmæi, gue'a go di ja'a.

21 Nguna rä hya xtá thocä ya. Nu'mø nmí nne ga øtra nho, pε xøgue høntra nts'o mi so mä mmæi ga øt'e. 22 A nugui, dadi hogä'a te rä hya mmamp'æ ja rá ley Oja. 23 Nuuja ja mä mmæi mi ja ua n'na rä n'yomfεni ngue hinmi nnu manho'a te rä nho nmí sänni ga øt'e. Pε nuna rä hya na, nu'a rä ts'oqui xä

bɛnngagui ma mmɛi, gue'a himmi nneque ga øtra
 nho'a. ²⁴ Pɛ huɛcate yø ja'i njap'ɛ. ¿Te'o da zä da
 yanɪ ngue hinda thohra castigo ja ngue da thogui?
²⁵ Porque conná n'yomfɛni ra ja'i i nnu manho'a te
 ra nho mmamp'ɛ ja rá ley Oja. Pɛ nu rá do'yo ra
 ja'i, gä gue'a rá pähä ra ts'oqui i nne da 'yørpe. Pɛ
 dadi ja mammadi Oja ngue ma Hmuɥɥ Jesucristo
 go bi zä bá jɥgahɥ p'ɛ ja ra nts'o'a.

8

¹ A nuyá, ngue ya ma n'yohɥ ra Jesucristo ya, ya
 hinga mmähä ra castigo ya. Porque nu to n'youi ra
 Jesucristo, ya bi n'unɪ ngue gue'a ra Espiritu Santo
 da xänbɪ te da n'yo. Ya hinni mantho ngue øtra
 nts'o mi ja rá mmɛi m'mɛt'o. ² A nuyá, i ja rá ts'edi
 ra Espiritu Santo ngue di 'dacjɥ ra 'da'yo te ngue
 man'yohɥ ra Jesucristo. Ya bá jɥgahɥ p'ɛ ja rá ts'edi
 ra ts'oqui madi mandagahɥ, ya bi yanjɥ ngue ra
 castigo mi ja ngue ga thohmɥ. ³ Dá pahmɥ hanja'a
 rá ley Oja, pɛ himbɪ hyät'i bi gɥgahɥ p'ɛ ja rá ts'edi
 ra ts'oqui'a ra ley. Porque himbɪ zä dá øthɥ gätho'a
 te gämä hyä di manda ra ley. Pɛ nuna Oja bi yanjɥ.
 Bi 'yøt'e ngue bi nja'i rá Ts'ɛnt'ɥ bá penhua. Bi
 hnu ngue ra ja'i, pɛ himbɪ 'yøtra ts'oqui. Guehna bi
 tho na ngue bi gurca ma ts'oquihɥ. Bi hyɛjpabi rá
 ts'edi ra ts'oqui xi bɛnnga ma mmɛihɥ. ⁴ Nguna bi
 'yøt'e, porque bi nepe ngue gue'a ra Espiritu Santo
 da gägbahɥ ra 'yu gdá n'yohɥ, n'namhma ngue da
 zäp'ɛ ga øthɥ ra nho mmamp'ɛ ja ra ley. Pɛ nu'a ra
 nts'o mi ja ma mmɛihɥ m'mɛt'o, ya hingui sä ngue
 ni mantho ga øthɥ'a ya.

5 A nu ra ja'i ngue rá n'yomfɛnise jɛqui te ga 'yo, hɔnt'a te ra nts'o ga 'bɛhyɔ ja'i di ja ndummai ngue ɔt'e. Pɛ nu ra ja'i ngue gue'a ra Espiritu Santo di unna hoga n'yomfɛni ga 'yo, gue'a ra ja'i ngue hɔndrá pähä Oja di ja ndummai ngue ɔt'e.

6 Janangue nuyá, nu to di ja ndummai ngue da 'yɔtra nts'o ga 'bɛhyɔ ja'i, da ma ra castigo. Pɛ nu ra ja'i di ja ndummai ngue gue'a rá pähä Oja da 'yørpe, gue'a ra ja'i hu rá mmɛi ngue di t'unna 'da'yo te'a.

7 Nu yɔ ja'i ngue hɔndra nts'o di ja ndummai ngue ɔt'e, guehya yɔ nsaiui Oja ya. Porque hinguí nne da 'yɛc'ɛi te mmamp'u ja rá ley Oja. Ni xinga gue'a Oja di sã ha di 'yɛc'ɛi.

8 Janangue nuyá, nu'u yɔ ja'i ngue hɔndra nts'o di ho da 'yɔt'e, guehya hinguí nnu manho Oja te ga 'yo ya.

9 Pɛ nuja ngue ya dá hehmu p'u ra nts'o, gue'a ra Espiritu Santo i cãgbahmu ra 'yu nna 'yohmu. Porque ra Cristo bá penhna Espiritu Santo ngue di n'youi te'o gã ɛc'ɛi. A nu yɔ ja'i ngue hinguí n'youi ra Espiritu Santo, guehya yɔ ja'i hinguí ɛc'ɛi ra Cristo ya.

10 Nu ma do'yohmu, ya bá ɛp'u ra pa da du ngue ra ts'oqui i ja. Pɛ ngue di n'yohmu ra Cristo, nu ma tehmu di sigue di m'mũtho, porque ya bi hoga ma ts'oquihmu Oja.

11 Nuna Oja bi japi bi bɛnnate ra Cristo 'mø mɛi du. Xquet'a da japi di bɛnnate ma do'yohmu 'mø ya xtã ndu, porque ya di n'yohmu ra Espiritu Santo.

12 Ague ma zi cu'ahmu, i ja ts'editho ga ɔthmu'a te ra hya xãngahmu ra Espiritu Santo. Ya hinda dajpahmu ra nts'o so ma mmɛihmu.

13 Porque nu'mø ga siguethohmu ra nts'o xtã ɔthmu m'met'o, ya ga mmähä ra castigo. Pɛ nu'mø ga ɔthmu'a te xãngahmu ra Espiritu Santo, ngue ga hehmu p'u ra nts'o, ya di

'dacj_u rā 'da'yo te para zantho.

¹⁴ A nuyá, nū to gātho ya gā 'yo'a te rā hya xānnbābī rā Espíritu Santo, gue'ᵤ yø basī Ojā'ᵤ. ¹⁵ Ya mā n'yoh_u rā Espíritu Santo ya. Ya hinguī ja ngue hōngā nsuh_u ya, tengutho n'na rā jā'ī 'mø sū rá hmu. Porque majuanī ngue ya yø basīgah_u Ojā ya. Nūnā rā Espíritu Santo dī n'yoh_u, guehna ānnga mā mmūih_u nā ngue dī εmph_u Ojā: “Mā Papá'ī”, dī εmph_u. ¹⁶ A nūnā rā Espíritu Santo dī n'yoh_u, guehna øt'e ngue dī pahm_u p'ᵤ ja mā mmūih_u ngue ya yø basīgah_u Ojā nā. ¹⁷ Pε ngue ya yø basīgah_u Ojā ya, xquet'a di tocagah_u'a rā nho di yat'Ojā di unī. Tengutho rā nho di t'unna Cristo, ngut'atho dī n'nacj_u. A nuyá, nū'mø dī nne di n'nacj_u nā rā nho di t'unna Cristo ya, pε gue'mø gā n'unī gā säh_u rā n'ᵤ tengutho rā n'ᵤ bi zā rā Cristo.

¹⁸ Ma gā ør'mā güendah_u ya, ngue zits'urb_u dī säh_u rā n'ᵤ ya, porque nū'a rā nho di 'dacj_u Ojā m'mefa, mā datho xandøngu'a. ¹⁹ Nū te gāma cosa bi zān'Ojā ngue ja ua ja rā ximhäi, a nuyá, i ndø'matetho asta gue'mø dā zønna pa xā nzān'Ojā ngue di unna nho yø basī. ²⁰ Porque Ojā bi hocra ximhäi, pε bī nts'om'mø mī mān'Ojā ngue di njapra castigo'a rā ts'oqui bi 'yøtra Adán. Pε xquet'a Ojā bi zānnī ngue dā 'yēhra pa mahōnda gom'da'yo rā ximhäi. ²¹ Gue'a rā pa'a ngue ya hīnnī mantho dī nja rā ndate'a rā ximhäi'a. Ya hīndī nts'onnyø cosa nū'ᵤ ja yø te. Nūya yø hya ya, gā guehya dī nja'mø bi zønna pa di unna nho yø basī Ojā ya. ²² A nuyá, dī pahm_u ngue nū'a te gāma cosa ja ua ja rā ximhäi, gā sä rā n'ᵤ, i dants'ī tengutho 'mø

bi zōnna ora dī m'məhrá basi n'na ra xisu i sä ra ndate, i njarbutho yø cosa ja ya. ²³ Nε hinga hōnt'a te ja nximhäi sä ra n'ə, xquet'a 'nεcjə dī nnehə ngue da tho'a ra n'ə dí sähə, da 'yεhra pa ngue da gom'na'yo ma do'yohə. Ya dī nεqui ngue dyø basigahə Oja p'əya. Madague'a ngue ya dī n'yohə ra Espíritu Santo, pε dī nne ga nnuhə te gāma nho dī nja m'məfa. ²⁴ A nuyá, ya dí εc'εihə ngue dī nja'a te mman'Oja, janangue bi yanjə. Pε xi'mø ngue ya bī nja te mman'Oja, ya hingui ja ngue te nimantho ga tømhmə 'mø. ²⁵ A nujə, dí tømhmə'a te ja ngue dī nja m'məfa. Ma ga sethə'a te gā ra n'ə dí thomhmə, astə gue'mø dī nja'a te dí tømhmə dī nja.

²⁶ A nujə, nu'mø dí nne ga mmat'Ojahə 'nε hīndī padī te ga xihmə Oja, go ra Espíritu Santo i fäxte. Madague'a ra jats'itho nna bεmhmə Oja, pε ra Espíritu Santo go øt'a ngue i cohi ngue ra mhmat'Oja'a ra hya hingui pøts'e ga mmamhmə. ²⁷ Porque nuna Oja, ya padī tema hya ja mbo ma mməihə. I tīni tema hya i nne da manna Espíritu Santo. Porque nu'a te ra hya nne Oja ngue di ts'ofø, go ra Espíritu Santo'a äpra mate Oja conná nguecjə.

²⁸ Dí pahmə ngue nu to gā dadi mahmə Oja, gue'mø xanho ogue xan'ə te dí thohmə, pε Oja honi ha gui japi ngue da 'yørcəhə ra nho. Porque ya xpə nzänn'Oja tengū gā cohmə m'məfa. ²⁹ Hante ngue dī nhohra ximhäi, nuna Oja ya padī te'o ja ngue da 'yεc'εi m'məfa, guehya yø ja'i bi zännbi ngue da gohi tengutho rá Ts'unt'ə Oja ya. Janangue nuna rá Ts'unt'ə Oja, guehna 'bet'o na ngue dī ncuui gätho yø 'yεc'εi. ³⁰ Nuna Oja, ya mam'met'o xpə nzänni

te'o ja ngue da zofo, guehya yø ja'i bi zohya. A nuya yø ja'i bi zofo, ya bi hojpaḅi yø ts'oqui. Nuya yø ja'i ya bi hojpaḅi yø ts'oqui, bā ep'ḅ ra pa da gohyø ja'i tengutho rá Ts'ant'ḅ Oja.

³¹ ¿Ndana man'na ra hya ja ngue ga mmamhmḅ 'mø? Ya ma amigohḅ Oja ya. Nu te'o nne da zḅcjḅ ya, ya hḅnte di muui'ḅ ya. ³² Nuna Oja hḅmbi nya rá mmḅi ngue bá penhua rá Ts'ant'ḅ ngue bi du conná nguejḅ. Ja dí haḅḅ p'ḅ njuani ya ngue nu te gāma hya bi man'Oja ngue di 'dacjḅ, di 'dacjḅ'a. ³³ Gātho gaḅḅ, ya xa huanngahḅ Oja, ya hḅngui sä to da 'yḅmbi ngue ni mantho ja ma ts'oquihḅ. Porque guesε Oja bi hoga ma ts'oquihḅ. ³⁴ Ya hḅnda zā to da 'yḅna ngue ga mmähä ra castigo. Porque ya bi du ra Cristo conná nguejḅ, 'nε bi bennate, ya bí 'bḅp'ḅ ja rá 'yḅi Oja ya. A nuyá, gue'a zant'a ma mäxtehḅ p'ḅ ha 'bḅ Oja'a ya. ³⁵ Ya hḅnte da zā da hyaqui te gui macjḅ ra Cristo. Madague'a ga säḅḅ ra n'ḅ, pε ngutho di macjḅ ra Cristo. Ogue tu ma mmḅihḅ, pε ngutho di macjḅ. Ogue hḅn'yḅ te ga sihḅ, pε ngutho di macjḅ ra Cristo. Ogue hḅn'yḅ ra ulu ga hehḅ, pε ngutho di macjḅ ra Cristo. Ogue dí 'bḅmma n'ḅḅ, hḅngui nne ha da nuḅḅ yø ja'i, pε ngutho di macjḅ ra Cristo. Ogue ya ja ngue da thojḅ, pε ngutho di macjḅ ra Cristo. ³⁶ I nt'ot'i p'ḅ ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: “Di ḅcähe yø ja'i ngue dí εc'εi'ähe, n'na pa ngu n'na pa i nne da hyoje. εntho ho de'yo yø ja'i p'ḅ ga mbεni”, i εna. ³⁷ Madague'a ga säḅḅ ra n'ḅ 'mø ngue dí thohmḅ tengḅ ya yø hya ya, pε ma ga hahmahḅ ra ts'edi'a te gui macjḅ ra Cristo. ³⁸ Janangue ma ga segurahḅ ngue nuna Oja zant'a

dí macj_u n_a. Ya hinda zä dä hyac'a te ra n'ü dí thohm_u m_ente dí teh_u. Ni xinga gue'mø dä thoj_u. Ni xinga guehyø anxε dä zä dä hyaqui. Ni xingra zithu dä zä dä hyaqui. Porque Oja dí macj_u ra pa ja p'uya, daguehra pa di 'yεp'ü di majc_u Oja. ³⁹ Nu te gätho bi hoc'a Oja, ngup'ü mahεts'i, ngu ua ja ra häi, ya hinjonda zä dä hyagah'ü'a gui macj_u Oja. Porque ya mä n'yoh_u n_a rä Hmu Jesucristo.

9

¹ Nugä dí εc'ei rä Cristo, janangue nuna rä hya dí nne ga xi'ah_u ya, hingra fehni n_a. Guesε rä Espiritu Santo xijpa mä n'yomfεni_i ngue majuan_i n_a rä hya dí xi'ah_u. ² Mathoguiho dí 'b_u ndumm_ui. I 'b_umm_uan'ü mä mm_ui ngue mä mmijudíohe hingui nne dä 'yεc'ei rä Cristo. ³ Nu'mø dí sä ha gdä japi ngue ga nyangä mä mmijudíohe, nugä ga øt'e, madague'a go ga mmagä rä castigo, ya hinga nnugä rä Cristo. Pε nja ngue hingui sä. ⁴ Nuya yø judío ya, guehya yø mbom'mεto rä Israel. Bi zo Oja ngue dä 'yøt'e ngue yø bas_i. Guehya bi nu ha bi nja ngue bi 'yuhrá ts'edi Oja ya. 'Nε bi gohmi rä cohi ya yø judío ya. Bi dāpra ley nu'a ja ngue dä n'yo. Bi xifi ha di japyø ndanne ja ngue dä 'yøt'e. Mazihotho n_a rä hya bi yarpabi Oja yø judío ngue dä 'yørpe. ⁵ Guehya yø mbom'mεto yø ndiua judío ya. Nu'mø mi mihra Cristo, xquet'a rä judío n_a. 'Nε guehna Oja n_a ngue di manda gätho'a tengue i ja. 'Nε guehna t'εspabi n_a para zantho n_a. Da ngut'atho.

⁶ A nuyá, xangu yø judío hingui nne dä 'yεc'ei rä Cristo. Pε hingui sä ga εhm_u ngue ya hinda nja'a

te ra hya bi xi Oja yø judío. Porque himma juani ngue gätho yø judío yø ja'i Oja. Janangue hinga gätho yø judío di tocabi ya yø hya xa yat'Oja ngue di nja. ⁷ Porque bi xi Oja ra Abraham ngue hinga gätho'ua yø mbom'meto da gohi ngue yø ja'i Oja. Nuna Oja bi 'yɛmbi: “Nu'ua yø basi ra Isaac, hont'ua da gohi ngue yø basi Oja'ua”, bi 'yɛmbi. ⁸ Gätho yø ja'i 'bui, hinga gätho yø basi Oja. A nuya yø ja'i ngue yø basi Oja, guehya yø ja'i ya xpa nzännbi ngue di tocabi ra hya di yat'a Oja ya, høndya yø basi Oja ya. ⁹ Porque nguna ra hya bi xi Oja ra Abraham, bi 'yɛmbi: “Bá ep'ua ra pa ga ut'aui ngue ja ma ts'edi. Nuna ra Sara ni xisu, di m'mua'a n'na rá ts'unt'ua”, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Mi ma yø jeya p'uya, bi nte na rá ts'unt'ua ni hu ngue ra Isaac, bi nthatui ra Rebeca. Mi hya ra basi na ra Rebeca p'uya, yø cuate bi øni. ¹¹⁻¹³ Pe hante ngue da mihya yø basi ya, nuna Oja, bi xihra Rebeca ngue ra Esau rá madi da mi'a. Nuna ra Jacob ngue ra zuxinya, di manda rá n'yohua na. Nguna nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue bi man'Oja, bi 'yɛna: “Dadi macä ra Jacob, pe ra Esau, hin dadi madi”. Guehna ra hya bi man'Oja naya hante da mihyø basi. Hinga 'be bi dø'ma Oja ngue di m'muhya yø basi para ngue da hnu ndana di n'yo xanho, ndana hinguï 'yo xanho. Ja di nequi ua ya ngue ya mam'met'o xpa nzän'na Oja te 'be'a ja ngue di nja m'mefa. Hingue masque 'bet'o da nu te 'be'a da gohyø basi, sinoque nu'a te xa nzänni ngue da huanhni, gue'a nja'a.

¹⁴ Xi ya, ¿ua i sä ga emhma ngue hinguï ho te øt'Oja? Nu'a hinguï sä'a. Porque nu te Gä

øt'Oja, gä gue'a ni 'yup'u øt'e. ¹⁵ Porque Oja bi 'yembra Moisés: “Nu te'o dí sänni ga huεqui, gue'a dadi huεc'a 'nε ja ma yemmai connā ngue'a”. ¹⁶ Janangue nuyá, nuna ra nho di un'Oja, hinda 'yenna ja'i ngue bi 'yemmi bi hyoni ha di dinna nho. Porque Oja ya xa nzänni to di huεqui. ¹⁷ I nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro te bi xi Oja ra dast'abi madi manda p'u ja ra hai Egipto. Bi 'yembi: “Dí exa'i ya ngue gui ndast'abi n'namhma ngue nu'u yø hmεya ga ut'a'i, da bahyø ja'i ndap'u bi zä ngue te'o gä. 'Nε da badi ngue ja ma ts'edi”, bi 'yembi. ¹⁸ Ja di nεqui ua ya ngue nuna Oja, nu'a go da zänni ngue di huεqui, gue'a di huεc'a. Nu'a go da zänni di untho ra 'yu ngue xta naxi rá mmai, gue'a di unna 'yu'a.

¹⁹ Rá nεgui 'bui to nne da 'yεngya: “Hanja Oja 'mø ngue embi ja yø ts'oqui yø ja'i. Porque Oja, nu'a te xa nzänni ngue da 'yøt'e, hinjonni ja'i da zä da däqui te sänni da 'yøt'e”, da 'yεngui. ²⁰ A nuju ngue dyø ja'ithohu, ζteni 'be'a go gui εna ga japhu Oja ngue'mø ga εna hinga nnu manhohu te sänni da 'yøt'e? Xi n'na ra ts'øye, ζua sä da 'yembra 'yøt'ats'øye: “Hindi nnu manhogä te ra forma gui hogagui”, da 'yembi? ²¹ Nu ra 'yøt'ats'øye, nu'a goma forma da nepe da gohra ts'øye di hoqui, ya gue'a da go'a. Madague'a ngue n'nat'a ra bøhai, pe da zä da 'yøt'a n'na ra ts'øye ngue nts'upi, xinda zä da 'yøt'a n'na ra ts'øye ngue hinga nts'upi.

²² A nuyá, nuna Oja, nnepe ngue man'na di bahyø ja'i ngue jase rá ts'edi. 'Nε nnepe ngue man'na di bahyø ja'i ja yø ts'oqui ngue da japa castigo. Janangue tobe serpabi ya yø ja'i ni 'yup'u

ngue da ma ra castigo. ²³ Bi nepe ngue da bahyø ja'i ngue mathogutho xandøngu rá nho i ja Oja. Porque bi huεgahε 'nε ya dí pahmε'a te ra nho xa nzänni ngue di 'dacjε ya. ²⁴ Bi zongahε Oja. Hinga høndyø judío bi zofo, sinoque xquet'a 'nεhyø ja'i hingyø judío bi zofo. ²⁵ Bi nja tengutho mmamp'ε ja ra libro bi 'yotra pøngahya Oseas, ngue Oja bi 'yεna: “Nuyya yø ja'i xtá man'a m'met'o ngue himma ja'i, a nuyá dí mma ngue ma ja'i ya. Guehya yø ja'i ngue hin madí madí, pε nuyya dadi mahya”, bi 'yεna. ²⁶ Nu'ε yø mmεngu p'ε ja ra xεqui bi xihyø ja'i Oja ngue εmbi: “Nugä, himma ja'i'ahε”, pε ja 'bexpi xip'ε p'εya ngue εmbi: “Nugä drá Oja, majuaní ngue dí 'bui, guecä ma basí'ahε ya”, bi 'yεmbi.

²⁷ A nu'ε yø ja'i ngue yø judío, nuna ra pøngahya Isaías bi 'yεna: “A nu'ε yø judío, madague'a mandøngutho'ε, tengutho yø 'bomu dehe p'ε ja ra jathe, pε zi yohotho'ε da bøní ngue di nyani. ²⁸ Porque nu'mø ra pa da japra castigo Oja gätho yø ja'i rá nguñi nximhäi, n'na zihmantho di nja”. ²⁹ Ra Isaías mahømbi 'yεna: “Nuna Oja jase rá ts'edi, nu'mø hin dadi huεcyø ja'i na, n'na zihmantho di jua'ε yø judío, tengutho 'mø mi jua'ε yø ja'i mi 'bap'ε ja ra hnini Sodoma 'nεp'ε ja ra hnini Gomorra”.

³⁰ Guehna ra hya naya ngue nuyya yø ja'i hingyø judío, guehya himmi honi ha di nhojpauí Oja ya. Pε bi 'yεhra pa ngue bi 'yεc'ei Oja yø ja'i, gue'a i nhojpauí Oja'a ya. ³¹ Pε nuyya yø judío mi hu yø mmui xti nhojpauí Oja, ngue mi εna xtá 'yøt'e te

gä mmamp'ua ja ra ley. Pε hinjombi bōni ngue xta mma mahojpi rá ts'oqui ngue xta 'yøt'e te mmamp'ua ja ra ley, porque hinjongui pōni ngue da 'yøt'e te gāma hya di manda ra ley. ³² ¿Hanja 'mø ngue himbi nhojpau Oja yø ja'i? Porque mi nne ngue xtí nyanyø te yø ja'i ngue xta 'yøt'a te gā ra nho mmamp'ua ja ra ley. Pε himbi ne xta 'yεc'ei yø ja'i ngue ra Cristo na da zā da yāni. Ja bi fespua yø gua p'uya, porque ra Cristo tengutho 'mø 'benna do p'ua ha da tho ra ja'i, di fets'e. ³³ Nup'ua ja ra Maca Libro nt'ot'i p'ua ra hya ngue Oja bi 'yεna: “Gā pεcā p'ua Sión n'na ra do ngue di fesyø ja'i. Pε guedra ndø mēdo da 'yøt'e ngue da dāhyø ja'i. Pε nu to gātho da 'yεc'ei na ra do na, da dīni xanho p'ua ja yø mmui ngue nu te ra hya εc'ei, gātho majuanī ngue di nja”.

10

¹ Ague mā zi cu'ahua, janjuanī dí hahma mmui di mmarpabi Oja'ua yø judío ngue di nyāni. ² Porque dí pacā ngue yø mmui gā ndanne Oja. Pε nja ngue nu'a rá ndanne øt'e, hingui tinyø mmui hanja na ra hya nne Oja ngue di nyanyø ja'i. ³ Porque hingui nne da badī tema hya xā zān'Oja ngue di nhojpabi yø ja'i. I εna ngue da hyonsε ha di japi ngue di hojpabi Oja. Janangue hingui nne da 'yεc'ei na ra hya di hojpabi Oja yø ja'i. ⁴ Nu to gātho ya εc'ei ra Cristo, guehya yø ja'i bi nhohyø ts'oqui ya. Ya hinnī mantho da 'yεnyø ja'i ngue 'be da 'yøt'e te gā mmamp'ua ja ra ley, ja di nyanyø te.

⁵ Pε nuya yø ja'i εna ngue di hojpa Oja yø ts'oqui ngue da 'yøt'e te gā mmamp'ua ja ra ley bi 'yotra Moisés, pε ra Moisés, i ja ua na ra hya bi 'yot'i, ngue

ενα: “Nū rā jā'i dā hyāt'i dā 'yøt'e gätho'ü yø hya dī mända rā ley, guehna rā jā'i dī nyanna te nā”, i εnna hya. ⁶ Pε ja man'na rā hya, guehna rā hya naya dī nhohma ts'oquihü ngue ga εc'εihü rā Jesucristo. Porque nt'ot'i rā hya ngue εna: “Janangue nuyá, 'yo sã guí εmhü ngue jatho ngue to dā ma mahεts'i, dā si rā Cristo ngue dī nyante. Porque ya bi zøcua rā Cristo. ⁷ 'Yo sã guí εmhü ngue nuya jatho ngue to dā map'ü o yø ánima ngue dā honna Cristo. Porque ya bi bεnnate”. ⁸ Ya hingui ja ngue ja gui hyomhü hanja rā hya ngue ha dī nhohyø ts'oqui yø jā'i. Porque nt'ot'i rā hya ngue εna: “Nuna rā hya nā, hinga yap'ütho ja ngue nu'i. Ya gadi nxihmü nā rā hya nā ya. Ya jap'ü ja nī mmühü nā rā hya nā”, i εna. Nuna rā hya mmanna ya, guehna rā hya dí xi'i ngue gui 'yεc'εihü nā. ⁹ Nū'mø ga mamhü ngue rā Jesús, gue'a mā Hmühü'a, 'nε ga εc'εi p'ü ja mā mmühü ngue Oja bi japi bi bεnnate 'mø bi dū, ya dī nyanma tehü. ¹⁰ Porque Oja gue'a di hogahü'a ngue'mø dí εc'εi p'ü ja mā mmühü. 'Nε'mø ga xihmü yø jā'i ngue dí εc'εihü rā Hmü Jesucristo, ya dā yanjü Oja.

¹¹ Nup'ü ja rā Maca Libro, nt'ot'i p'ü rā hya ngue εna: “Nū to gä dā 'yεc'εi rā Cristo, hinjam'mø dā zä dā 'yεnna jā'i ngue hingui ho te εc'εi”. ¹² I mma ngue gätho yø jā'i, ngu'ü yø judío, ngu'ü hingyø judío, gä n'nat'a Oja nnøpe ngue yø Hmü. 'Nε nuna Oja, xandøngu rā nho di unni te'o gä nzofo. ¹³ Porque nū to gä nzohna rā Hmü, guehna rā jā'i dī nyanna te nā.

¹⁴ Xi'ü yø jā'i hingui εc'εi rā Cristo ya, ¿hague di zohra Cristo 'mø? Pε ¿hague di 'yεc'εi 'mø ngue

h̄ingui øde hanja r̄a hya? 'Nε çhague di 'yøhyø ja'i hanja r̄a hya 'mø ngue h̄injongui xifi hanja? ¹⁵ 'Nε çhague d̄a m'mahyø ja'i d̄a mā hanja r̄a hya 'mø ngue h̄injongui ε'ti ngue d̄a ma d̄a mānna hya? Nup'ε ja r̄a Maca Libro i εna: “Nu'ε yø ja'i mmanna hoga 'da'yo hya ngue ha di zä ga nhojpahε Oja, mazihotho 'mø d̄a zøcua'ε ngue d̄a xicjε rá hya Oja”.

¹⁶ Pε nja ngue h̄inga gätho yø ja'i εc'ei r̄a hoga 'da'yo hya 'mø sifi. R̄a Isaías nguna r̄a hya bi mā, bi 'yεna: “Ague mā Oja'i, çhanja ngue h̄ingui εc'ei yø ja'i n̄a r̄a hya d̄i mmangähe?” bi 'yεna. ¹⁷ Pε nu to bi 'yεc'ei, ya εc'ei ngue bi 'yøde hanja r̄a hya bi sifi. 'Nε nuna r̄a hya bi sihyø ja'i p'εya, guehna r̄a hya i hma hanja n̄a r̄a Cristo n̄a.

¹⁸ Pε xi'ε yø judío ngue h̄imbi 'yεc'ei r̄a hya, çua h̄imbi 'yøde hanja r̄a hya'ε? Majuan̄i ngue bi 'yøde hanja r̄a hya. Porque mmamp'ε ja r̄a Maca Libro r̄a hya ngue εna: “Nuna r̄a hya n̄a, ndap'ε bi zä nt'øde n̄a r̄a hya bi manyø mamhya. Porque nuna r̄a hya n̄a, mā 'yon̄i gä rá ngun̄i nximhäi”. ¹⁹ Xiya yø judío ya 'mø, çua h̄ingui 'yo yø mm̄i hanja n̄a r̄a hya bi sifi 'mø? Pε nu m̄i'da yø ja'i bi dinyø mm̄i hanja n̄a r̄a hya bi sifi. Nu'mø yø pa x̄a thogui, bi 'yεnna Moisés: “Nuna Oja, d̄a yanyø ja'i h̄ingyø judío, n'namhma ngue yø judío di seyabi yø ja'i nu'ε d̄i nyani. D̄i ncue yø judío ngue n̄ya yø ja'i h̄in'yε yø n'yomfēni go d̄a d̄innbabi rá njapi Oja ya”. ²⁰ Pε r̄a Isaías njuantho bi 'yotra hya bi man'Oja ngue εna: “Nu'ε yø ja'i h̄immi hongui, gue'ε bi dinyø mm̄i ha di bad̄i te'o gui'ε. Nu'ε yø ja'i h̄immi änni te'o gui, gue'ε d̄a nthε'be'ε”, bi

'yɛn'Oja. ²¹ Pɛ nu'ɛ yø judío, Oja bi 'yɛnɑ: “N'na pa ngu n'na pa dí nzocä yø judío. Pɛ nuya p'ɛya, hinguí nne da 'yøhna ra hyä dí xifi”.

11

¹ Xi ya, xi'Oja, çua ya bi hyɛp'ɛɛ yø judío ya 'mø? Hín'na, hinguí hɛp'ɛ. Porque nugä drá judío, mā mboxitagä nā rā Benjamín, nuna rá mbom'meto rā Abraham. ² Nu'ɛ yø judío, ya mā m'met'o xā huan'nā Oja'ɛ ngue da gohi ngue yø basí. Janangue hinguí hɛp'ɛ Oja ya yø judío. Dami bɛmhmɛ te mmamp'ɛ ja rā Macā Libro ngue rā Elías bi yapyø judío 'mø mī mat'Oja, bi 'yɛnɑ: ³ “Ague mā Oja'í, nu yø judío, ya bi hyo'ɛ nī pøngahya. A nu'a nī altar hapɛ thanne'i yø ja'í, ya bi themhmi. Ya mahøngsɛgui dí 'bɛi ngue dí thanne'i ya. Pɛ xquet'a nne da hyogyø ja'í”, bi 'yɛnna Elías. ⁴ Mī da Oja p'ɛya, bi 'yɛmbi: “Hín'na, hinga høn'atho'i guí thannegui. Sinoque 'bɛrɛtho mī yoto mahuahí yø judío ngue thannegui, 'nɛ hinguí ndantyøhmɛ p'ɛ 'bɛhra dahmɛ Baal ngue da danne”, bi 'yɛn'Oja. ⁵ Da guehra pa ja p'ɛya, xquet'a njarbɛtho ya, hinga gátho yø judío xā hyɛp'ɛ Oja. Sinoque 'bɛ i'da ngue conná mate Oja bi gohi ngue yø thanhni Oja. ⁶ Çua di ja temā nho bi 'yøtya yø ja'í bi huan'nā Oja 'mø? Nu'a, hín'na'a. Sinoque rā matetho bi 'yøt Oja ngue bi huanhni. Nu'mø ngue di ja temā nho xtā 'yøtyø ja'í, janangue bi huanhni, ya hingrá matetho bi 'yøt'Oja 'mø.

⁷ Guehna rā hyä naya ngue nu'ɛ yø judío mī honi ha xtí nhohyø ts'oqui, pɛ hinguí ngu'ɛ bi diní hā dī nhojpa yø ts'oqui. Høndya te'o ya xpā huan'nā

Oja ngue bi ma mahojpi. A nu'u mi'da yø judío, bi jorpabi yø n'yomfɛni'u ngue himbi dinyø mm̄ai hanja ra hya. ⁸ I mm̄amp'u ja ra Maca Libro ra hya ngue ɛna: “Nuna Oja, bi 'yøt'e ngue hinda dinyø mm̄ai yø ja'i'a ra hya da 'yøde. Nu'a te da nu, hinda dinyø mm̄ai hanja ra hya. Da 'yøhyø hya da hma, pɛ hinda n'yo yø mm̄ai hanja'a ra hya da 'yøde. Ngu'a bá nja'u yø pa xa thogui, da guehya mahøn'a njarbutho”. ⁹ Ra David nguna ra hya bi ma ngue bi 'yɛna: “Nup'u ha di sännigo yø ja'i, di ɛna ngue ja mpähä, di ɛna ngue i nnu manho Oja te øt'e. Pɛ himma juani ngue di nnu manho Oja te øt'e. Sinoque di njapra castigo'a te øt'e. ¹⁰ Nu'a te da hyɛtyø ja'i, hinda dinyø mm̄ai hanja. Janangue di m'mumman'u hangu ra pa”.

¹¹ Xi ya 'mø, ¿ua xma ma da hyɛp'u Oja yø judío ya 'mø? ¿Ua hinjam'mø da 'yɛhra pa di nyanyø te mi'da yø judío ya 'mø? ahá, da 'yɛhra pa di m'muhyø judío di nyanyø te. Majuani ngue nuya yø judío bi hyɛp'u Oja, pɛ Oja bi 'yøt'e ngue nu'u yø ja'i hingyø judío da gohi ngue yø ja'i Oja. Porque nnepe ngue nu'u yø judío bi hyɛp'u Oja, di seyabi ya yø ja'i ya. ¹² Nu'a i hyɛp'u Oja yø judío, nuya yø ja'i hingyø judío, gue'a di dinnbabi rá njapi Oja'a. Pɛ nu'mø bi zonna pa ngue 'nɛhyø judío da 'yɛc'ɛi ra Cristo, nuna Oja mathoguitho di japi gätho yø ja'i 'b'u'a nximhäi.

¹³ A nuyá, i ja man'na ra hya dí nne ga xihyø ja'i ngue hingyø judío. Nuya yø ja'i ya, bá pɛnngagui Oja ngue ga xihra hoga 'da'yo hya. Pɛ nuna ra 'bɛfi bi 'dacä Oja, dí honnbabi yø ja'i ha di badí ngue

dí nnu m̄ansugä n̄a r̄a 'b̄efi n̄a. ¹⁴ Porque nu'ᵂ ma mm̄judíohe h̄inguī ɛ̄c'ɛī r̄a Cristo ya, dí nnegä ngue di seyabi ya yø ja'ᵂ bi nth̄eui r̄a Cristo, n'namhmā ngue xquet'ā 'nɛ'ᵂ da 'yɛc'ɛi'ᵂ n'namhmā di nyanyø te. ¹⁵ M̄azihotho 'mø da 'yɛhrā pa ngue mah̄øndi n̄hojp̄aui Oja yø judío n̄uya ya xi hyɛp'ᵂ Oja. Conque Oja, bi 'yøt'e ngue n̄uya yø ja'ᵂ h̄ingyø judío bi n̄hojp̄aui. Pɛ n̄uyá, nu'mø di 'b̄ätyø mm̄wi yø judío ngue da 'yɛc'ɛī r̄a Cristo, ɛ̄ntho ja di b̄enn̄ate yø ja'ᵂ ngue ya xi d̄u.

¹⁶ N̄un̄a r̄a Abraham, guehnā rá m̄aditho r̄a judío n̄a, 'nɛ ya o rá 'yɛ Oja. Xquet'ā nu'ᵂ yø judío ngue yø mbom'm̄eto ya, xquet'ā ya o rá 'yɛ Oja. N̄un̄a r̄a Abraham, tengutho n'na r̄a d̄aza n̄a. Nu'ᵂ yø judío ngue yø mbom'm̄eto p'ᵂya, tengutho yø 'yɛza'ᵂ. Pɛ o rá 'yɛ Oja gä rá do'yo r̄a za. ¹⁷ Guehnā n'na r̄a za ngue r̄a hogā za n̄a. Pɛ bi ma nts'aquī 'da yø 'yɛza r̄a za. Guehya yø judío bi hyɛp'ᵂ Oja ya. Nu'ah̄ᵂ ya, ngue h̄ingyø judíoᵂ, tengutho 'mø ngue yø 'yɛza'ah̄ᵂ n'na r̄a za ngue ja d̄apo. N̄up'ᵂ bi ts'ajp̄abī yø 'yɛza r̄a hogā za, ja bi ma nt'ɛts'i'ah̄ᵂ p'ᵂ. A n̄uyá, ya ni n'yoh̄ᵂᵂ yø ja'ᵂ Oja ya. ¹⁸ Pɛ m̄ah̄sä mī 'yɛn̄a ngue m̄an'na t̄ate x̄anho'ah̄ᵂ ngue'ᵂ yø judío bi hyɛp'ᵂ Oja. D̄amī b̄ɛmhm̄ᵂ ngue yø 'yɛza i ja yø te ngue bi th̄ep'ᵂ ja r̄a d̄aza. H̄ingue masque ja r̄a te r̄a d̄aza conná ngue'ᵂ yø 'yɛza.

¹⁹ ¿Ua guí ɛ̄n̄a ngue m̄an'na t̄ate x̄anho'ah̄ᵂ ngue'ᵂ yø judío bi hyɛp'ᵂ Oja, jan̄angue bi ts'ajp̄a yø 'yɛ r̄a hogā za ngue ja bi ma nt'ɛts'ah̄ᵂ p'ᵂ? Nu'a, h̄indā z̄ä'a. ²⁰ N̄uya yø judío mī nnøp̄a 'yɛza r̄a hogā za, bi ma nts'aquī, bi th̄ep'ᵂ p'ᵂya ngue h̄imbī ne bi 'yɛc'ɛī r̄a Cristo. Pɛ nu'ah̄ᵂ ja d̄apo r̄a za mī

nnøpa 'yεza'ah̄. Nu'a n̄i nt'εc'εih̄ bi n̄ja, gue'a i ma nt'εts'i'ah̄ p'ua ja rā hoga za'a. Janangue nuyá, 'yo sã gadi 'yεxh̄, dami mfāhm̄ xanho. Nu'mø hinga mfāhm̄, ya da ma nthεqui'ah̄ mahøn'a. ²¹ Xi'mø ngue Oja bi hyep'ua yø judío ngue himbi 'yεc'εi rā Cristo, da gue'ah̄ ya, nu'mø hinguí 'yεc'εih̄ rā Cristo, da hyεc'ah̄ p'ua. ²² Nunã Oja, ya guí nuh̄ ngue nu'a rá mate i ja, mandønhotho te øt'e. Pε xquet'a da japrã castigo yø ja'i øtrã ts'oqui. Porque bi japrã castigo'ua yø judío himbi 'yεc'εi. Go bi 'da'ah̄ rá mate ngue gá 'yεc'εih̄. Pε nu'mø gui hyehm̄ p'ua Oja, xquet'a di ja'ah̄ rā castigo. ²³ A nuyá, nu'mø da 'yεhra pa ngue yø judío da 'yεc'εi Oja, i ja rá ts'edi Oja ngue mahønda 'yεsp̄ ja rā za bá saqui. ²⁴ Porque man'na hinguí henni di t'εsra 'yεza nu'a bá ts'ajp̄ ja rā hoga za, hinda gue'ah̄ ngue ja dapo rā za gambi theh̄.

²⁵ Ague mā zi cu'ah̄, nunã rā hyã hinguí fadi hanja, di nnegã ya ngue guí pah̄m̄ xanho hanja ya. Porque h̄ndi nnegã ngue gui 'yεnã ngue guí tateh̄ ngue yø judío. Majuan̄i ngue xangu yø judío hinguí nne da 'yεc'εi rā Cristo. Pε da 'yεc'εi, ja gue'mø bi zønna pa ngue ya mandøngu dyø ja'i h̄ngyø judío da 'yεc'εi rā Cristo. ²⁶ Nu'mø ya bi nja'a p'uya, gätho'ua yø judío di 'bua rā pa'a, ya di nyani. I nt'ot'i p'ua ja rā Macã Libro rā hyã ngue εnã: "Nunã rā Yante, guep'ua Sión di m'mahna. Guehna di hojpa yø ts'oqui yø judío nã, nuya yø 'yãmēni p'ua bá fadi bã m'mahra Jacob. ²⁷ Guehna rā cohi gã co'be nã ngue ya gã hojpa yø ts'oqui yø ja'i", εn'Oja.

28 Nu'u yø judío ngue fεstho na ra hoga 'da'yo hya, bi gohi ngue yø nsuiui Oja. Janangue i menhna hya Oja p'u ha 'bahyø ja'i hingyø judío. Pε madague'a, nuna Oja xquetho ngue di ma'u yø judío. Porque nu'u yø mboxita'u gue'u yø thanhni Oja'u. 29 Nuna Oja, hinjam'mø ngue di cohra mmui na. Nu to ga bi zofo, hangu ra pa di madi 'ne di japi. 30 Nu'mø ma m'met'o, xa mmestho te mi man'Oja'u yø ja'i hingyø judío. Pε nuya ngue 'nεhyø judío bi mestho te mman'Oja ya, janangue Oja bi unná mate'u yø ja'i hingyø judío ya. 31 Nuya yø judío bi mespatho te mman'Oja. Pε nuna Oja, ni netho ngue di unná mate tengutho i unná mate'u yø ja'i hingyø judío. 32 Nuna Oja, nguna bi 'yøt'e, bi unna 'yu ngue gátho yø ja'i bi mespatho te mma, para ngue da zäp'u 'da di untho rá mate gátho yø ja'i.

33 Hinjongui pøni ngue di padi xandønho hangu gangu ra nho i ja Oja. Hinjongui padi hangu gangu rá mfadi Oja i ja. Hinjongui padi hangu gangu rá n'yomfēni i ja. Porque hinjongui pøni ngue di padi xandønho tengu εga 'yo Oja. 34 Hinjonni ja'i di pøni ngue di tini xandønho hanja rá n'yomfēni Oja, 'nε hinjonni ja'i di t'ēmbi ngue bi xānbi te øt'e. 35 Nuna Oja, hinga mihi na ngue da 'yεnyø ja'i ya mi ndupate Oja'a te bi unni. 36 Porque nu te gāma cosa dí nnuhε ngue ja, Oja bádi uni. Go bi hoc'a 'nε ga go rá mmeti'a. A nuyá, hønse Oja i ja ngue da t'εspi para zantho. Da ngut'atho.

12

¹ Ague ma zi cu'ah_u, mathoguitho ngue bi 'dacj_u rá mate Oja. Janangue dí hagä rá ts'edi dí xi'ah_u ngue gui unni mmaih_u Oja, n'namhma ngue hangu rá pa gui 'yøth_u'a te rá pähä Oja. Guehna rá ndanne i ja ngue gui 'yørpah_u Oja naya. ² A nuyá, dami pähni n'yomfēni_u ya. 'Yo gui øth_u tengutho øtyø ts'oc'ēi ua ja rá ximhäi. Dami 'yøt'e ngue da gom'na'yo'a te ja ngue gdí n'yoh_u. Janangue da zäp'_u gui pahm_u xanho'a te rá pähä Oja. Nunā te rá nho nne Oja ngue gdí n'yoh_u, da gue'a gui 'yøth_u'a.

³ Oja bi 'yøtra mate bi 'dacä rá ts'edi ngue ga xi'ah_u te ja ngue gui 'yøth_u. 'Yo to di nne man'na rá 'bēfi xanhēts'i ngue'a te rá 'bēfi bi un'Oja. Sinoque da hyacra güenda xanho te 'bē'a ma'bēfi bi t'unni. ⁴ Ya gui nnuh_u ngue rá do'yo rá ja'i, xangu yø xequi i ja ngue 'dama 'dan'yo i pēfi. ⁵ Xquet'a njarbatho yø 'yēc'ēi ya. Madague'a xanguj_u, pē entho n'na nc'ēitho di jah_u. Porque gätho ma n'yoh_u rá Cristo. Pē nunā rá 'bēfi bi 'dacj_u Oja, 'dama 'dan'yo ma 'bēfi na.

⁶ Oja bi zänni tema 'bēfi di tocabi n'na ngu n'naj_u. Ya gue'a rá 'bēfi ja ngue ga øth_u'a p'uya. I 'b_uhyø ja'i ngue bi t'unná 'bēfi ngue drá pøngahya Oja. Pē nu'a te rá hya di bēnnbā Oja da ma, hønt'a da man'a. ⁷ I 'b_uhyø ja'i bi t'unná 'bēfi ngue da mäxrá mmic'ēiui. Pē i jatho ngue co gätho rá mmāi di 'yøtra 'bäxte. I 'b_uhyø ja'i bi t'unná 'bēfi ngue di nxännbate rá hya Oja. Pē i jatho ngue di nxännbate xanho. ⁸ I 'b_uhyø ja'i bi t'unná 'bēfi ngue di hatra ts'edi yø mmi'yēc'ēiui. Pē di ja ndummāi ngue da 'yøt'a te rá 'bēfi pēfi. I 'b_uhyø ja'i ngue bi t'unná 'bēfi ngue co nu'a te pets'i, da mäxyø mmic'ēiui. Pē 'yo di ya

yø mm̄i ngue'a te ra 'bäxte da 'yørpa rá mm̄ic'ɛ̄iui. I 'b̄ahyø ja'j̄i ngue bi t'unná 'b̄efi ngue di m'm̄et'o p'ɛ̄ di mp̄eti yø 'yɛc'ɛ̄i. Pɛ̄ jatho ngue da gäm̄fɛ̄ni da 'yøt'e x̄anho'a te rá 'b̄efi p̄efi. I 'b̄ahyø ja'j̄i bi t'unná 'b̄efi ngue da m̄äts'i to ja te h̄emb̄i. Pɛ̄ nu'a ra 'bäxte da 'yørpabi rá mm̄ic'ɛ̄iui, co n'na ra p̄ähätho di 'yøt'e.

9 Pɛ̄ gue majuan̄i ngue ni mm̄i gd̄i mah̄ni mm̄ic'ɛ̄iui n'na ngu n'na'ah̄. Damī hyeh̄m̄ p'ɛ̄ ra nts'o. Damī 'yøth̄ ra n̄ho. 10 I jatho ngue gui mah̄ni mm̄ic'ɛ̄iui n'na ngu n'na'ah̄ porque gätho gad̄i ncuh̄ ngue ra Cristo. N'na ngu n'na'ah̄ damī hyon̄bi ha di h̄nu m̄ansu m̄i'da ni cuh̄. 11 'Yo gui säyathoh̄, damī hyah̄ ra ts'edi'a te ja ngue gui 'yøth̄. Co gätho ni mm̄i gd̄i 'yørpah̄ rá 'b̄efi mā Hm̄uh̄ Jesucristo. 12 Zant'a damī johyah̄ ngue bi d̄inn̄i mm̄ih̄ hanja'a ra n̄ho ja ngue di n̄ja. Nu'mø gui säh̄ ra n'ɛ̄, damī seti x̄anho. 'Nɛ̄ damī mat'Ojah̄ hanḡu ra pa, 'yogui säyathoh̄. 13 Nu'ɛ̄ ni mm̄i'yɛc'ɛ̄ih̄ 'mø ngue h̄in'ȳ te da hyon̄i, damī fäxh̄. A nu'ɛ̄ yø 'yɛc'ɛ̄i yap'ɛ̄ ni 'yɛh̄ɛ̄, damī unhn̄ ra ts'äya.

14 A nu'ɛ̄ yø ja'j̄i s̄ah̄, damī 'yäph̄ Oja ngue di japi. 'Yo temā yan̄th̄i gui äph̄ Oja ngue da thogui. 15 Nu'p'ɛ̄ ha di johya ni mm̄ic'ɛ̄ih̄, xquet'a damī johyah̄. Nu'p'ɛ̄ zonn̄i mm̄ic'ɛ̄ih̄, xquet'a ja damī nzomh̄m̄ p'ɛ̄. 16 Gätho damī n̄nu m̄anho n'na ngu n'na'ah̄. O gad̄i 'yɛxh̄. Damī 'yøt'e ngue 'da'igu'ah̄ yø ja'j̄i h̄inga n̄juani. 'Yo sä gui ɛ̄na ngue go jase ni mfadih̄.

17 'Yo gadi cospabi'a te ra nts'o øt'a'i ni mmic'eiha. Dami ja ndummaihue ngue nu'a te xanho, da gue'a gui 'yøthua. 18 Dami hyoni ha gdi n'amigohue gätho yø ja'i asta nup'ua go da zä. Gui ja ndummaie ngue 'yo gadi njunthu. 19 Ague ma zi cu'ahue, 'yo gadi cots'i te t'øt'ahue. Dami hyemhama hma, nu'a Oja go di cots'a. Porque nt'ot'i p'ua ja ra Maça Libro ra hya ngue en'Oja: "Nugä, go ni 'yε ma xi ngue ga jagä ra castigo. Go ga jut'a'a te øt'ahue yø ja'i", en'Oja. 20 Xquet'a nt'ot'i ra hya ngue en'Oja: "Nu'mø gä nu ni nsaiui ngue tu manthuhu, dami unna hme da zi. Nu'mø gä nu ngue tuthue, dami unna dehe da zi. Nu'mø gui ørpabi ni nsaiui tengunä ra hya naya, ya da mesrä sä, porque da zo rä mmui'a te ra nts'o xa 'yøt'a'i". 21 Manma ndap'ahue ra nts'o ngue gui 'yøt'e tengutho øt'a ni nsaihue. Sinoque dami taphue ra nts'o ngue gui 'yørpabi ra nho ni nsaihue.

13

1 Gätho yø ja'i 'bui, jatho ngue da 'yεc'ei yø ts'ut'abi. Porque gätho yø ts'ut'abi, Oja bi zänbi ngue ja yø cargo. Hinjo'o ra ts'ut'abi ngue da zänse ngue di nja rá cargo. 2 A nu ra ja'i fεspatho te mmanä ts'ut'abi, nuna Oja bi 'yεxra ts'ut'abi, go guehna fεspabi rá hya na. Ya rá ts'oquise ra ja'i p'ua da japra castigo ra ts'ut'abi. 3 Porque yø ts'ut'abi hinga 'bui ngue di pihyø ja'i nuya øtra nho. Sinoque guehya yø ja'i xants'o te øt'e i cot'i. Nu'mø gui nne ngue hingui suhue yø ts'ut'abi, dami 'yøthu ra nho n'namhma ngue da hnu manho'ahue. 4 Porque yø ts'ut'abi, rá 'befi Oja ørpe para ngue

da mähah. Pɛ nu'mø ngue xants'o te guí øth, ya gui suh ra ts'ut'abi p'ya. Ya säp' h ra ts'edi ra ts'ut'abi ngue di ja'ah ra castigo. Porque rá 'bɛfi Oja ørpe ngue da japrä castigo yø ja'i xants'o te øt'e. ⁵ Janangue ja ts'editho ngue da t'ɛc'ɛi te di manda yø ts'ut'abi. Pɛ hindì 'yøtyø ja'i'a ngue da 'yɛc'ɛi ra ts'ut'abi ngue høntho di mpommi ra castigo, sinoque da 'yɛc'ɛi te mmanyø ts'ut'abi porque ni 'yup' ngue da t'ɛc'ɛi te di manda yø ts'ut'abi.

⁶ Janangue dami juth ra njuthäi 'mø nji. Porque yø ts'ut'abi øtra 'bɛfi nuna bi un'Oja. ⁷ Nu to gä guí tuph, dami juth. Nu to ndupate ra njuthäi, da gutra njuthäi. Ogue ndupate ra cooperaciön, da gut'i. Dami nu mansuh te'o gätho ja yø cargo.

⁸ Nu'mø ngue guí ndupateh, 'yo di njarbatho, dami juth. Nu'a ja ngue gui 'yøth hangu ra pa, dami mahni mmic'ɛiui n'na ngu n'na'ah. Porque nu ra ja'i di mahrá mmic'ɛiui, ya ga 'yo tengutho ra hya mmamp' ja ra ley ja ngue da n'yo yø ja'i. ⁹ A nuna ra hya di manda ra ley i ɛna: “Yo grá 'yots'om'mäi. 'Yo grá hyote. 'Yo grá bɛ. 'Yo to guí sännbä ra fɛhni. 'Yo guí nneh n'na ra cosa ngue ndan'yo to rá mmeti”. Guehya yø hya ja ua di manda ra ley ya. 'Nɛ ja mi'da yø hya ngue di manda. Pɛ gätho ja di mpɛnhua yø hya mmamp' ja ra ley ngue ɛna: “Dami mahni mmic'ɛiui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i”. ¹⁰ Porque ra ja'i di mahrá mmic'ɛiui, ya hin tema nts'o ørpabi rá mmic'ɛiui. Janangue nu ra ja'i di mahrá mmic'ɛiui, ɛntho 'mø di padi xanho te

mmamp'ᵤ ja rā ley, porque gue'a te mmamp'ᵤ ja rā ley gā 'yo.

¹¹ Guehya yø hya jatho ngue gdí n'yohᵤ ya. Ya guí nnuᵤᵤ, nu'mø rā pa dambá εc'eiᵤ rā hoga 'da'yo hya, mađi 'betyø pa 'mø. Pε nuyá, n'na pa ngu n'na pa bá cuatyø pa ngue da ep'ᵤ rā Cristo ma Yantehᵤ. Ya hinguí ja ngue gā nsäyathohᵤ ya. ¹² Ya nī ma da gaxyø pa dī m'mahmᵤ ua ja rā ximhäi, ya bá cuatyø pa gā m'mahmᵤ p'ᵤ 'bᵤ Oja. Janangue nuyá, dami hyehmᵤ p'ᵤ rā nts'o gā 'yo yø ja'í ua ja rā ximhäi. Gä gue'a te xanho gui 'yøthᵤ. 'Yo di tap'ahᵤ rā nts'o. ¹³ Ma gda 'yohᵤ'a rā nho nī 'yup'ᵤ gdá 'yohᵤ. Hinga n'itihᵤ. 'Nε hinga m'mahmᵤ p'ᵤ ha 'bahyø minhni. Hinga n'yots'om'mäihᵤ. 'Nε hinga ndunhnᵤ. 'Nε hinga nseyahᵤ. ¹⁴ Nu'a ma Hmuᵤᵤ Jesucristo, gā rā nho i n'yo'a, da ngut'atho gdí n'yohᵤ ya. 'Yo sä guí emhmᵤ ngue i sätho gui 'yøthᵤ rā nts'o gā 'yo yø ja'í. Nu'a, hin'na'a.

14

¹ Nu rā 'yεc'ei ngue tobe hinguí tini xanho rá mmᵤᵤi hanja'a rā hya εc'ei, nup'ᵤ ha gadi mpetihᵤ dami unhnᵤ rā ts'äya. 'Yo guí nne ngue gui njun'ma hyathohᵤ. ² Porque 'bᵤ i'da yø 'yεc'ei ngue tini xanho p'ᵤ ja yø mmᵤᵤi ngue sä da zi gätho'a te ts'i. Pε 'bᵤ hmī'da yø 'yεc'ei p'ᵤya, ngue hinguí tini xanho p'ᵤ ja yø mmᵤᵤi hanja'a rā hya εc'ei. I εna ngue rā ts'oqui da 'yøt'e ngue da zi rā ngø, janangue εna ngue høndyø cosa ngue hingra ngø sä da zi. ³ A nuyá, nu rā 'yεc'ei ngue si gätho'a te si yø ja'í, 'yo di embi ngue hinguí ho te øtra 'yεc'ei nu'a hajtho yø cosa si. Xi mmangu rā 'yεc'ei nu'a hajtho yø cosa

si, 'yo di ɛmbi ngue hĩngui ho te øtrá 'yɛc'ɛi nu'a si gátho'a tengue ts'i. Porque ya rá 'yɛc'ɛi, ya o rá 'yɛ Oja. ⁴ Nu rá mɛfi n'nan'yo to di mpehmi, ζteni 'bɛ'a guí ɛnā go gui japi ngue gui 'yɛmbi hĩngā gue'a te øt'e? Nu'a rá hmu rá mɛfi, go da man'a ngue'mø xanho te øtrá mɛfi ogue hĩn'nā. Pɛ nu rá ja'i ngue rá 'yɛc'ɛi da gommanho, porque nu'a rá Hmu jasɛ rá ts'edi ngue da zā da 'yøt'e ngue da gommanho.

⁵ I 'bɛ i'da yø 'yɛc'ɛi ya, ɛmbi ngue ja dra pa tate xanduxqui ngue mi'da yø pa. Ximmj 'bɛ hmi'da p'ɛya, ɛmbi ngue gátho yø pa, gā 'da'igutho. Janangue nuyá, n'na ngu n'na yø 'yɛc'ɛi, nu te rá hya timp'ɛ ja rá n'yomfɛni ngue ɛmbi xanho, da 'yøt'a te rá hya tĩni. ⁶ Nu rá 'yɛc'ɛi ngue ja n'na rá pa supi, gā nzup'a rá pa'a ngue nnu mansu Oja. A nu rá 'yɛc'ɛi ngue hĩngui supra pa suprá mmj'yɛc'ɛiui, hĩngui sup'a rá pa'a porque nu te øt'e, gue'a gā nnu mansu Oja'a. A nu rá 'yɛc'ɛi ngue si gátho'ɛ yø cosa i ts'i, i si, porque di ja mammađi Oja ngue'a te gā si. A nu rá 'yɛc'ɛi ɛnā ngue i ja 'da yø cosa ngue hĩngui nnep'a Oja ngue da zi, ya hĩngui si, porque gue'a gā nnu mansu Oja'a te øt'e. 'Nɛ xquet'a di ja mammađi Oja ngue te si.

⁷ Hĩjo'o ngue to da zānsɛ te da n'yo, porque gáthogahɛ dí ohɛ rá 'yɛ mā Hmuhɛ Jesucristo. Nu'mø dí tehɛ, dí ohɛ rá 'yɛ. Nu'mø dá tuhɛ, dí ohɛ rá 'yɛ. ⁸ Janangue nuyá, mɛnte dí 'bɛhmɛ, ya gdá 'bɛhmɛ'a ngue gā øpɛhɛ rá pähā mā Hmuhɛ Jesucristo. Nu'mø ja ngue gā tuhɛ, gue'a mā Hmuhɛ sänni ngue gā tuhɛ. Janangue nuyá, gue'mø dí tehɛ, ogue xtá tuhɛ, gue'a rá Hmu dí ohɛ rá 'yɛ. ⁹ Ra Cristo bi du 'nɛ mahømbi m'mɛi para ngue da gohi

ngue gue'a ma Hmuh'a. Ngu'mø dí teh, ngu'mø xtá tuh, gue'a ma Hmuh'a.

¹⁰ Nu'a ngue ra ja'itho, hinguí sä ngue da haspa ra güenda te ga 'yo rá cu. Hinguí sä ngue sä da 'yembí hinguí ho te ga 'yo rá cu. Porque bá ep'ra pa ngue gáthogah ga sømhm p'ra ja rá hmí rá dá ra Cristo. Nuna p'ra, go da hascah ra güenda na. ¹¹ Porque nt'ot'i p'ra ja ra Macá Libro ra hya ngue ena: “Nu te dí mmangä, majuaní ngue dí nja'a, enna Oja i 'bhi. Nugä dí xi'ah ngue gátho yø ja'i dí ndantyøhm p'ra ha ga m'mcä. Gátho yø ja'i p'ra da ma ngue guecä drá Ojagä”, enna hya. ¹² Janangue nu'a ra ora'a p'ra, n'na ngu n'naj ga dápseh ra güenda Oja te xtá n'yoh.

¹³ Ya hinguí sä ngue ga haspah ra güenda ma mmi'yec'eh ngue ga emph hinguí ho te ga 'yo. A nuyá, ma ga ja ndummai ngue hingo ma ts'oquih p'ra da 'yøtra ts'oqui ma cuh. ¹⁴ A nuyá, ngue ya dí ec'eh ra Hmu Jesucristo, nu tengue dí sih, ya dí pahm njuani ngue hin tema cosa di ja ngue ga emhm ngue ra ts'oqui dí øth 'mø dá sih. Pε nu ra 'yec'ei ena ngue ra ts'oqui bi 'yør'mø bi zi'a te dí sih, ya ra ts'oqui bi 'yøt'e, porque bi zi 'nε embi ngue hinguí ho. ¹⁵ Janangue nu'mø majuaní ngue gadi mahni cu, 'yo guí sih n'na ra cosa nu'a di ts'onnbabi rá mmái ni cu. Ra Cristo ya bi du ngue bi yani. 'Yo gni 'yøth'a ngue gui ts'onnbah rá n'yomfeni, ngue høntho go guí nne guí sih n'na ra cosa xancuhi. ¹⁶ Madague'a guí pahm njuani ngue xanho te guí øth, pε 'yo gni 'yøth'a ngue da 'yembyø ja'i ngue ra ts'oqui guí

øth_u. ¹⁷ Porque nuyá, ngue gue'a Oja dí ørpah_u rá pähä, ya hinguí ja ts'edi ngue ga sih_u a te gä dädi ho ga sih_u. A nu'a ja ts'editho ngue ga øth_u, gue'a ngue ga hahma mm_ui ga n'yoh_u xanho, 'n_e ja ts'edi ngue ga nhojpah_u te'o dädi nsuhm_u, ma ga johyah_u ngue ya dí n'yoh_u rá Espíritu Santo. ¹⁸ Porque nu rá 'y_ec'ei ngue ørpabi rá pähä rá Cristo, guehya yø hyä dá mmangä nnepe ngue da n'yo rá ja'i. 'N_e nuna Oja i nnu manho te ga 'yo rá ja'i, da guehyø ja'i p'uya xquet'a da nu manho.

¹⁹ Ma ga homhm_u rá hyä ngue hinga njun'mahyah_u. N'na ngu n'naj_u, ma ga honnbah_u ha di zacyø nt'ec'ei ma mmi'y_ec'ei_u. ²⁰ 'Yo gädi ts'onnbah_u rá 'b_efi Oja ngue co nu'a te guí sih_u. Majuaní ngue gätho'a te i ts'i, gä xanho ngue da ts'i. P_e nu'mø 'b_up'ha dí 'b_uhm_u n'na rá 'y_ec'ei nu'a ena ngue rá ts'oqui da 'yørmø da zi'a te dí sih_u, man'na xanho ngue hinga sih_u a te ena ngue di 'yøtra ts'oqui 'mø da zi. ²¹ Man'na xanho ngue hinga sahu rá ngø, ni xingra vino ga sih_u, hinga nne ngue ga øth_u a tengue di 'yøtra ts'oqui ma cuh_u. Hinga øth_u yø hyä di ts'onnbabi rá nt'ec'ei i ja. ²² 'Yo guí nne ngue nu te guí sih_u, gue'a gdi njunt'ui ni cuh_u a. Ya guí ec'ei_u ngue gä xanho'a te guí sih_u, da gue Oja p'uya, ya padi te guí øth_u. A nuyá, rá mm_enthi bi nth_eui rá 'y_ec'ei nu'a padi xanho p'ja rá mm_ui ngue xanho te øt'e, 'n_e hinguí enná n'yomf_eni ngue rá ts'oqui øt'e ngue te ga 'yo. ²³ P_e nu rá 'y_ec'ei ngue si n'na rá cosa nu'a embi ngue hinguí ho, nu'mø bi zi, ya rá ts'oqui bi 'yøt'e. Porque hingrá mm_ui ga nzi'a te si. Nu rá ja'i da 'yøt'a te embrá mm_ui ngue hinguí ho da 'yøt'e,

nu'mø bi 'yøt'e, ya ra ts'oqui øt'e.

15

¹ A nuju, ngue ya tini xanho ma n'yomfɛniha'a te ja ngue gdá 'yoha, i jatho ngue ga serpah ma mmi'yɛc'ɛih nu'u hingui tini xanho p'u ja yø n'yomfɛni te ja ngue di n'yo. Hinga honsɛha ra nho ngue di tocagaha, sinoque ga honnbaha ra nho mi'da yø ja'i. ² N'na ngu n'najha, jatho ngue ga øthua'a te nnu manho ma mmi'yɛc'ɛih. Nu'a te di pahma ngue da 'yørpabi ra nho mi'da yø ja'i, gue'a ga øthua'a, para ngue da hya ra ts'edi yø nt'ɛc'ɛi. ³ Porque ra Cristo himbi hyonse ra nho di tocabi. Ya mmanna Maca Libro te ra hya bi xi Oja, ngue bi 'yɛmbi: "Nu'u yø ja'i su'i, xquet'a 'nɛqui bi zɛqui", bi 'yɛmbi. ⁴ Nu te gäma hya nt'ot'i ra Maca Libro, bi ma nt'ot'i para ngue ga xähma 'nɛ ga pahma hanja'a ra hya i mma. Nuna ra hya mmanna Maca Libro, 'nɛ timma mmaih hanja, di hatra ts'edi ma mmaih ngue ga seti te di thohma. Porque di pahma ngue di nja'a te ra hya nt'ot'i. ⁵ Nuna Oja di hatra ts'edi ma mmaih ngue ga seti te ga ra n'u ja ngue ga thohma. Di nnegä ngue Oja da 'yøt'e ngue n'na ngu n'na'aha, da za gui n'yoha tengutho i n'yo ra Jesucristo. 'Nɛ da 'yøt'e ngue xøgue da 'da'igu ni n'yomfɛniha. ⁶ Janangue da zäp'u ngue xøgue n'na hyatho gui 'yɛspaha na Oja rá Papá ma Hmuha Jesucristo.

⁷ Gue'a di t'ɛspabi Oja'a, ngue gui 'yøt'e ngue gui n'amigoha n'na ngu n'na. Nguna ja ngue gui 'yøthua porque ra Cristo bi 'yøt'e ngue dá n'amigoha'a.

⁸ Ya guí nnuh_u ngue ra Cristo bí 'y_εh_ε ngue di japyø judío. Nu'a te ra hya bi ma mayat'ibi' _u ma mboxitah_u 'mø manjam'mø, gue'a bi 'y_εh_ε bi 'yøt'a. Ja di n_εqui p'uya ngue Oja h_indi pumb_εni'a te ra hya xa yat'i ngue di nja. ⁹ Co 'n_εhyø ja'i h_ingyø judío bí 'y_εhra Cristo ngue bi japi n'namhma ngue 'n_ε' _u di ja mam_uadi Oja ngue ya bi d_innbabi rá mate. I nt'ot'i ra Maca Libro te ra hya bi xihrá Papá ra Cristo ngue bi 'y_εmbi: “Nup' _u ha 'b_uhyø ja'i h_ingyø judío, ga _εts'a'i. 'N_ε ga t'ut'a'i yø alabansa n'namhma di b_uhyø ja'i ngue guí tate”, bi 'y_εmbi. ¹⁰ I mmana hya nt'ot'i ra Maca Libro ngue _εna: “Nu' _u yø ja'i h_ingyø judío, 'da di johyathoui' _u yø judío ngue yø thanhni Oja”. ¹¹ Man'na parte ra Maca Libro i nt'ot'i ra hya ngue _εna: “Gátho yø ja'i h_ingyø judío, dami 'y_εspah_u Oja. Hønnb_u bi zä 'b_uhyø ja'i, gä da 'y_εspabi Oja”. ¹² Ra pøngahya Isaiás bi 'y_εna: “Di m'm_u'a n'na rá mbom'meto ra Isai. Nuná, guehna da bøni ngue hønnb_u bi zä di manda yø ja'i ngue h_ingyø judío. 'N_ε nuya yø ja'i ya, guehya da 'y_εc'ei ya ngue gue'a yø Yante'a”.

¹³ Da ne Oja ngue gä ra johya di nja'ah_u, 'n_ε da 'yøt'e ngue da hyu ni mm_ui ngue ya guí _εc'ei_h. 'N_ε da 'yøt'e ngue ra Espíritu Santo da xoc'a ni mm_ui_h ngue man'na gdi pah_u ngue nu'a te ra nho guí tømhm_u di nja, majuan_i ngue di nja.

¹⁴ Ague ma zi cu'ah_u, dí haxä njuan_i ya ngue guí pad_i xanho ndana ra nho ja ngue gd_i n'yoh_u ya. Ya bi d_inni mm_ui_h xanho hanja na ra hya na. A nuyá, ya sä ngue n'na ngu n'na'ah_u gui opan'yu ni cu_h hanja ra hya ya. ¹⁵ P_ε nugä njuantho dá

xi'ah_u hanja ya yø hya dá cuatä rā s_ucua ja ua. Høntho dadi b_en'nah_u hanja rā hya, n'namhma_u ngue h_ingu_i p_umbe_ni_u. Nugä dadi ha'ah_u rā ts'edi, porque gue'a mā 'b_efi bi 'dacä Oja'a ngue ga ha'ah_u rā ts'edi. ¹⁶ Nuna Oja bi 'dacä mā 'b_efi ngue ga mmambrā hya rā Jesucristo p'_u ha 'bahyø ja'i h_ingyø judío. Dí mmambrá hoga 'da'yo hya Oja n'namhma_u ngue nu'_u yø ja'i h_ingyø judío ga dāpā Oja tengutho 'mø ngue rā 'bøt'e t'ørpabi Oja. Nuna Oja p'_uya, dā nu manho yø 'y_ec'ei, porque rā Espíritu Santo ya xā 'yøt'e ngue ya yø ja'i Oja.

¹⁷ Dadi ja mammadigä rā Jesucristo ngue ya bi bønmanho nā rá 'b_efi Oja dí ørpe. ¹⁸ H_inte man'na mahya dí nne ga mma, høntho dí nne ga xi'ah_u te bi 'yørcagui rā Jesucristo. Nuna rā hya dá xicā yø ja'i h_ingyø judío, rā Jesucristo bi 'yøt'e ngue yø ja'i bi 'y_ec'ēibi rá hya Oja. Go bi 'dacrā ts'edi ngue dá mangä nā rā hya nā. 'N_e bi 'dacrā ts'edi te dí øt'e. ¹⁹ Conná ts'edi rā Espíritu Santo bi nja yø milagro. Janangue nuyá, ya dá täti dá mangä rā hoga 'da'yo hya ya, ngue rā Jesucristo gue'a rā Yante'a. Bá fadi asta Jerusalén ngue dá mangä rā hya ndap'_u bi zä. Dan_i mpagä asta rā häi Ilírico ngue dá mangä rā hya. ²⁰ A nugä, nup'_u hap_u h_injam'mø xā 'yøtyø ja'i rá thuhu rā Cristo, ja dá ja ndummäi dá mangä p'_u rā hoga 'da'yo hya. Porque nup'_u ya fahra hya, ngue n'nan'yo to xā mp_efi, h_indá ne ngue ja hønga mmangä p'_u rā hya. ²¹ Dí øt'e tengutho rā hya manna Maça Libro ngue _ena: “Nu'_u yø ja'i h_injam'mø xā 'yøde hanja rá hya Oja, p_e dā ma ma'øte rā hya ya. Nu yø ja'i mada n'na ndi di sifi hanja rá hya Oja, p_egue nuya dā sifi hanja rā hya

ya”.

22 Janangue njap'ɥ ngue hinga mbongui ga mmagä p'ɥ guí 'bɥhmɥ ga ma nu'ahɥ. Madague'a xangu yø nnidi dí sänni ga mmap'ɥ, pɛ hingui sä.

23 Pɛ nuyá, ya dá zä ga mmagä p'ɥya, porque ya dá täti dá mangä ra hyä yø xequi rá njaua ya. Pɛ ya xa mma yø jeya dí sänni ga mmagä p'ɥ guí 'bɥhmɥ ngue ga ma nu'ahɥ.

24 Nu'mø dá magä p'ɥ ja ra häi España, nup'ɥ guí 'bɥhmɥ ganí nthocä p'ɥ ngue ga nzenguahɥ. Porque ja gampähä ngue ga nnuhɥ. M'mefa p'ɥya ga n'yɛhmɥ.

25 Pɛ nuyá, dí nne 'be ga mmagä Jerusalén. Ga ma dägä ra mɛnyu, nuna bi ma mapɛti ngue di t'unyø 'yɛc'ɛi nu'ɥ hyoya.

26 Porque nu'ɥ yø 'yɛc'ɛi 'bɥp'ɥ ja ra häi Macedonia conyø 'yɛc'ɛi 'bɥp'ɥ ja ra häi Acaya, Gä bi petra mɛnyu dá mɛnhni ngue di t'unyø 'yɛc'ɛi ngue hyoya p'ɥ Jerusalén.

27 Nuyä yø 'yɛc'ɛi hingyø judío i ja mpähä ngue dá 'yørpabi ra 'bäxte ya yø judío ngue yø mmi'yɛc'ɛiui. Ní 'yup'ɥ ngue dá mäts'i, porque yø ja'i hingyø judío bi ma mathoquibi ra hoga 'da'yo hyä mi ɛc'ɛi ya yø judío. Janangue nuyá, nuyä yø judío bi thocra hyä mi ɛc'ɛi ngue bi xihra hyä yø ja'i hingyø judío. A nuyä yø ja'i hingyø judío bi sihra hyä ya, 'nɛ ja te pets'i, nu'a gui ja mammadi ya to bi xihra hyä, i fäts'i to hyoya.

28 Pɛ nuyá, høntho ga ma dägä na ra mɛnyu bi ma mapɛti, 'bexque'a ga mmagä España p'ɥya. 'Nɛ dí nne ganí thocä p'ɥ guí 'bɥhmɥ ngue ga nzenguahɥ.

29 Nu'mø dá sɔngä p'ɥ guí 'bɥhmɥ, nuna te ra hyä ga xi'ahɥ, dí haxa njuani ngue ra Cristo mathoguitho di jajpahɥ.

³⁰ Ague mā zi cū'ah_u, ngue ya guí εc'ei mā Hmūh_u Jesucristo, rā Espíritu Santo i øt'e ngue gadi mācj_u. Janāngue nuyá, dí äcä rā mate ya ngue guí fäxcāh_u, guí mmarcāh_u Oja ngue Oja dā māxcagui.
³¹ Dami 'yāph_u Oja ngue nup'u ja rā häi Judea, Oja dā yangä p'u 'b_uhyø ja'i hīngyø 'yεc'ei. 'Nε dami 'yāph_u Oja ngue nunā rā mēnyu gā haspā'u yø 'yεc'ei 'b_up'u ja rā hnini Jerusalén, dā ne dā hyanī.
³² Dā ne Oja ngue ngu'a di nja. Janāngue nu'mø dá sōngä p'u guí 'b_uhm_u, gā johya. Porque ya dā zäp'u gā nsäyats'u.
³³ Oja dā hyut'a ni mmuih_u, 'nε di japi gātho'ah_u. Dā ngut'atho.

16

¹ Nunā n'na mā cūh_u ngue rā xisu ni hū ngue rā Febe, dami pahm_u te'o nā. Nuná, guehna di mpep'u ja rā nija jap'u ja rā hnini Cencrea nā.
² Nuná, rā 'yεc'ei xanho nā, dami unhn_u rā ts'äya 'mø bi map'u. Porque ní 'yup'u ngue ngu'a dā 'yøtyø 'yεc'ei. Nunā rā Febe, nu'mø tema hyā dā hyεmb_u guí 'b_uhm_u, dami fäxh_u. Porque nuná, xāngu rā 'bäxte xā 'yørpabi yø ja'i 'b_ucua, dā gueque 'nεqui fäxcagui 'mø te dí honi.

³ Dami zēnguagah_u ts'up'u rā Priscila co 'nεhra Aquila nunā rá damme rā Priscila. Nuyá, guehya mā mmimmēfihe ngue dí ørpahe rá 'bēfi rā Jesucristo.
⁴ Nu'mø mi zücä yø ja'i, nuya guehya bi 'yenyø te ya ngue bi yangui. Janāngue dadi ja mammadigä ya yø ja'i ya. 'Nε hinga hōngthogui dadi ja mammadi ngue'a te øt'e, sinoque 'nεhyø 'yεc'ei hīngyø judío di ja mammadi ngue bi yangui.
⁵ 'Nε dami zēnguagah_u ts'up'u gātho yø 'yεc'ei di

mpɛti p'ɯ ja rá ngu rá Aquila. Co 'nɛ'a ma ndø'amigo rá Epeneto, dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ. Nuná, guehna rá mɯdi bi 'yɛc'ɛi rá Cristo p'ɯ ja rá hãi Acaya na. ⁶ Co 'nɛhra Maya, dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ. Nuná, guehna mathoguitho xangu rá 'bɛfi xa 'yørbɯ ha guí 'bɯhmɯ na. ⁷ Da guehya ma mmɛnguhe rá Andrónico co 'nɛhra Junias dami zɛnguaguits'ɯ p'ɯya. Guehya 'dap'ɯ dá n'ofädigähe ya. Xquet'a dami pahmi xanho ngue 'nɛhya yø representante rá Cristo ya. 'Nɛ guehya m'mɛt'o bi 'yɛc'ɛi rá Cristo ya ngue nugä.

⁸ Nuná rá Amplias ma ndø'amigo ngue ɛc'ɛi rá Hmu Jesús, dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ na. ⁹ Dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ rá Urbano, guehna ma mmimɛfihe na ngue dí ørpahe rá 'bɛfi rá Jesucristo. Co 'nɛhna ma amigo rá Estaquis dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ. ¹⁰ Dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ na rá Apeles. Nuná, xandøngu rá n'ɯ bi zä 'mø mi 'yɛc'ɛi rá Cristo. Da gue'ɯ yø ja'i ɛc'ɛi rá Cristo p'ɯ ja rá ngu rá Aristóbulo, dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ. ¹¹ Nuná ma mmɛngu'be rá Herodión, dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ. Co 'nɛ'ɯ yø ja'i 'bɯp'ɯ ja rá ngu rá Narciso ngue ya ɛc'ɛi rá Cristo, xquet'a dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ.

¹² A nuya ma cɯhɯ ngue yø xisu, nuná n'na ni hu ngue rá Trifena, nuná man'na ni hu ngue rá Trifosa, dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ. Nuya yo nc'ɛi ya, ɛmmɛi di mpɛfi xandøngo, ngue ørpabi rá 'bɛfi rá Hmu Jesús. Co 'nɛhna man'na ma cu ngue rá xisu ni hu ngue rá Pérsida, dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ. 'Nɛhna xquet'a ɛmmɛi di mpɛfi xanho ngue ørpabi rá 'bɛfi rá Hmu Jesús. ¹³ Dami zɛnguagui ts'ɯp'ɯ rá Rufo. Nuná, ya fadi xanho ngue ɛc'ɛi xanho

ra Hmu Jesús. Co 'nɛ'a rá mamá ra Rufo, dami zenguagui ts'up'u. Nuna ra xisu na, 'nɛqui xøgue ɛntho ma mamágã na. ¹⁴ Dami zenguagui ts'up'u ya yø ja'i ga xi'ah u ya: guehna ra Asíncrito, ra Flegonte, ra Hermas, ra Patrobas, ra Hermes, co gátho'u mi'da ma cuhu 'bup'u ha 'buhya p'uya, dami zenguagui ts'up'u. ¹⁵ Dami zenguagui ts'up'u ra Filólogo, conna Julia, conna Nereo, co 'nɛ'a rá nju, conna Olimpas, co gátho'u mi'da ma cuhu 'bup'u ha 'buh ya, dami zenguagui ts'up'u.

¹⁶ Co n'na ra respeto dami nzengua n'na ngu n'na'ah. Gátho ya yø ja'i 'bui ndap'u bi zã ngue ya xa 'yɛc'ɛi ra Cristo, gã di zengua'ah.

¹⁷ Ague ma zi cu'ah, nugã dí xi'ah ngue dami mfáhm xandønho. Porque 'bu i'da ngue høndra sui nne. I 'uɛnyø ja'i, asta di ts'onna hya. Nuya yø ja'i ya, guehya hinguí nnu manho ra hya bi sã'n'ah. O gadi nsixhu ya to øtra sui. ¹⁸ Porque nuya yø n'yohu ya, hinga gue'a rá 'bɛfi ra Hmu Jesucristo ørpabi, s n que gue'a te nnepsɛbi yø mmãi da n'yo, gue'a øt'a. 'Nɛ di hoc'a te ra hya xihyø ja'i nu'u hinguí hɛnni ga thät'i. ¹⁹ Nu hangu yø 'yɛc'ɛi i 'bui, gã padi xanho ngue ya gui ɛc'ɛih ra hoga 'da'yo hya. Janangue nugã, nu te gá 'yøthu, janjuani dadi johya. A nuyá, dí nne ga xi'ah ngue dami pahmu xanho ha gdí 'yøthu ra nho. A nu'a ra nts'o, 'yogui 'yøthu'a. ²⁰ Nuna Oja da zã da 'yøt'e ngue da thohra sui, ya hinguí njunthu. A nu'a ra zithu nne da 'uɛnyø ja'i p'uya, Oja da 'yøt'e ngue da ma häi rá hya'a. Dí nnegã ya ngue di jap'ah ma Hmuhu Jesucristo.

21 Nuna ma mmimmεfigä'be ra Timoteo di zengua'ahε. 'Nε di zengua'ahε ya hyu ma mmεnguhe 'bεcua, ra Lucio, ra Jasón 'nεhra Sosípater.

22 A nugä drá Tersio, dadi cuatä ua ja ra sεcua na te ra hya mmanña Pablo, xquet'a 'nεcä dadi zengua'ahε conná nguehra Jesucristo.

23 'Nεhna ma cuhε ra Gayo di zengua'ahε. Go rá mmeti ra ngu hapε dí säyagä na. 'Nε xquet'a di hmj na rá ngu ngue ja di mpeti ua yø 'yεc'εi 'bεcua. Xquet'a di zengua'ahε na ra Erasto, nuna ja rá 'bεfi ngue ra tesorero ua ja ra hnini. Nuna ma cuhε ni hu ngue ra Cuarto, xquet'a di zengua'ahε.

24 Nuna ma Hmuhε Jesucristo, di nne ngue di japi gätho'ahε. Da ngut'atho.

25 A nuyá, ma ga ja mammadihε Oja ya. Nuná, guehna da 'yøt'e ngue da zä di ndε ni nt'εc'εihε i ja na. Nguna ra hya n'youi ra hoga 'da'yo hya dá øt'ahε 'mø ma xi'ahε hanja ra Jesucristo. Nuna ra hya na, ya mandø njam'møtho hingui fadi hanja.

26 Pε nuyá, ya bi fadi hanja ya. Porque guehya yø hya bi 'yotyø pøngahya Oja ya. 'Nε nuna Oja i 'bεi para zantho, guehna di 'bεpyø ja'i ngue di 'yonna hya naya, i nnepe ngue ndap'ε bi zä da 'yεc'εi yø ja'i na ra hya na 'nε da 'yøtyø ja'i'a te ra hya ma'bεpi da 'yøt'e.

27 A nuna Oja, hønse na i ja rá mfadi. 'Nε conná nguehra Jesucristo i t'εspabi Oja para zantho. Da ngut'atho.

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi,
Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f